

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24Inzeratni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglašje iz Italije in
inozemstva: UPI S. A., MILANORačuni: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3118Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 litr.Uredništvo:
Ljubljana — Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22 31-23 31-24.

Rokopisi se ne vračajo

Führer je govoril

Radijski govor po zločinskem poskusu atentata na njegovo življenje
Državni vodja SS Himmler imenovan za poveljnika vojske v demovini

Führer živi!

DNB, 20. jul. Na Führerja je bil izvršen danes atentat z razstrelivom.

Pri tem so bili iz njegove okolice težko ranjeni: generalni poročnik Schmudt, polkovnik Brandt in sodelavec Berger.

Lažje poškodovani so bili: generalni polkovnik Jodl, generali Korten, Bühle, Bodenschatz, Heusinger, Scherf in admiral Voss in von Puttkamer, kapitan boj-nega broda Assman in podpolkovnik Borgmann.

Führer ni dobil drugih poškodb razen lahkih opeklin in udarcev.

Takoj nato je začel zopet delo in sprejel, kakor je bilo predvideno, Duceja k daljšemu razgovoru.

Kmalu po atentatu je prispel k Führerju državni maršal.

Führerjev glavni stan, 21. julija. DNB. Führer je imel danes ponoči po nemškem radiu naslednji nagovor na nemški narod: »Nemški sonarodnjaki in sonarodnjakinje! Ne vem, kolikokrat je bil name namenav in izvršen atentat. Če vam danes govorim, potem storim to predvsem iz dveh razlogov: 1. da slišite moj glas in veste, da sem sam nepoškodovan in zdrav. 2. da tudi po bližje zveste o zločinu, ki mu ni enakega v nemški zgodovini. Povsem mala klika častihlepih, brezvestnih in istočasno zločinskih neumnih častnikov je kovala zaroto, da bi odstranila mene in istočasno z menoj iztrebila štab nemškega vojnega vodstva.

Bomba, ki jo je položil polkovnik grof von Stauffenberg je eksplodirala 2 metra od mene na desni strani. Težko je poškodovala vrsto mojih dragih sodelavcev; eden je umrl. Jaz sam sem popolnoma nepoškodovan, dobil sem le par malih prask in opeklin. Smatram to kot potrditev naloge Previdnosti, da nadalje zasledim svoj življenjski cilj, kakor sem to doslej delal, kajti pred vsem narodom smem slovesno priznati, da sem imel od onega dne, ko sem prišel na Wilhelmstrasse, samo eno edino misel, da po najboljši volji in vesti izpolnjujem svojo nalogo in da sem, ko mi je postalo jasno, da je vojna neizogibna in da se ne da več odložiti, poznal prav za prav samo skrb in delo in da sem v brezštevilnih dnevih in prečutih nočeh živel le za svoj narod.

V uri, ko se nahajajo nemške armade v najtežjem boju, se je sliče kakor v Italiji, našla sedaj tudi v Nemčiji neka povsem majhna skupina, ki je mislila, da lahko kakor v 1. 1918, izvede sunek z bodalom v hrbet, vendar so se to pot težko razočarali. Trditve teh uzurpatorjev, da ne živim več, se je izkazala v tem trenutku, ko govorim vam, dragi sonarodnjaki, za lažljivo. Krog teh uzurpatorjev je zelo majhen. Ni ma ničesar skupnega z nemško oboroženo silo, predvsem pa ne z nemško vojsko. To je povsem majhna klika zločinskih elementov, ki bo sedaj neumnih iztrebljena.

Zato sedaj ukazujem:

1. Noben civilni urad ne sme poslušati povelj z uradnega mesta, ki bi bilo poslušno tem uzurpatorjem.
2. Nobeno vojaško poveljništvo, noben vodja čete, noben vojak ne sme ubogati povelj teh uzurpatorjev, nasprotno je vsak dolžan, da vsakega posredovalca ali onega, ki bi sam dal takšno povelje, takoj aretirati ali v slučaju odpora nemudoma uniči.

Da bi končno javno napravil red, sem imenoval za poveljnika domovinske vojske državnega ministra Himmlerja. V generalni štab sem poklical generalnega polkovnika Guderjana, da bi nadomestil obolevalega šefa generalnega štaba, ter imenoval za njegovega pomočnika nekega drugega vojskovodjo, ki se je odlično izkazal na vzhodnem bojišču.

Prisega naroda

Odgovor nemškega naroda na atentat na Führerja — Manifestacije zvestobe v mestih in vaseh

Berlin, 21. jul. Vest o atentatu na Führerja in o njegovi srečni rešitvi je našla pot v nemška mesta in vasi, na bojišču in demovini z izredno naglico ter razgibala narod z brezpričerno razburjenostjo. Malostevilni stavki prve uradne objave so vzvalovili kljub stvarni vsebini milijonski narod in ko je Führer ob 1. ponoči govoril po radiju nemškemu narodu, mu je bilo odprto srce vsega nemškega naroda. Na cestah in v podjetjih, v domovih vseh nemških rodbin in povsod tamkaj, kjer se sestajajo nemški državljani, se je izražalo globoko čustvo zahvale in hvaležnosti sprično neuspelega atentata. Prebivalstvo nemške prestolnice in vseh nemških okrožij je bilo zelo vznemirjeno.

Možje in žene, ki so v zgodnjih jutranjih urah šli na delo, so silili k časopisnim kioskom ali pa so se zbirali pred radijskimi zvočniki. Ko so nekoliko kasneje izšle izredne izdaje s Führerjevimi govorimi, je zadonel vesel in glasen klic skozi ulice: »Naš Führer živi!« V mestih in vaseh so se zbirali prebivalci na trgih in delovnih mestih, da bi izrazili zahvalo in zvestobo Führerju. Listi so objavili čustva vsega naroda in poudarjali povezanost nemškega naroda s Führerjem.

Naj živi Führer! je napisano z velikimi črkami na prvi strani dnevnika »Völkischer Beobachter«. Pod naslovom »Se trše« piše Alfred Rosenberg: »20. julij 1944 bo šel skozi vsa mesta, vse vasi in vse tvornice oboroževalne industrije. Usoda je bleda nad Führerjem. On bo vodil nemški narod skozi ogenj sedanosti v ono bodočnost, katero lahko nemški narod s pravico zahteva in katere je spričlo velikih žrtev tudi vreden.« Na drugem mestu prinaša »Völkischer Beobachter«: »Čas napada govori jasno za način izvršitve. Predvčerajšnjim v tork, je dosegel generalni napad proti evropski utrdbi z bitko v Normandiji svojo

Na vseh ostalih službenih mestih v Reichu se ne izpremenj nič. Prepričan sem, da bomo z odstopom te povsem majhne izdajalske in zarotniške klike končno tudi v demovini ustvarili vzdušje, ki ga rabijo borci na bojišču, kajti nemogoče je, da bi stotisoči in milijoni poštenih mož žrtvovali vse, medtem ko bi doma neka povsem majhna klika častihlepih usmiljenja vrednih kreatur poizkušala nadaljevati takšno zadržanje. Tokrat bomo z njimi tako obračunali, kakor smo to kot narodni-socialisti vajeni.

Nagovor vrhovnega poveljnika vojne mornarice velikega admirala Dönitz

Führerjev glavni stan, 21. jul. DNB. Vrhovni poveljnik vojne mornarice, veliki admiral Dönitz je naslednji nagovor močnem vojni mornarice:

»Možje vojne mornarice! Sveta jeza in brezmerni sili nas prevevata, ko slišimo o zločinskem udaru, ki bi naj stal življenje našega ljubljene Führerja. Previdnost je hotela drugače, obvarovala je Führerja in s tem ni zapustila naše nemške domovine v njenem usodnem boju.

Neka mala nara generalna klika, ki nima ničesar skupnega z našo hrabro vojsko, je nameravala s strahopetno nezvestoto izvršiti ta umor ter s tem izvršiti izdajo nad Führerjem in nad nemškim narodom. Kajti ti lopovi so dinarji naših sovražnikov, ki jim služijo z breznačajno strahopetno in napačno pametjo.

V resnici je njihova neumnost brezmejna. Oni mislijo, da bi nas z odstranitvijo Führerja lahko osvobodili našega trgeda, toda nespremenljivega usodnega boja, ter

Nagovor državnega maršala Göringa

Führerjev glavni stan, 21. jul. DNB. Reichsmaršal je naslednji nagovor na letalstvo:

»Tovariši letalstva!

Nezaslišano nesramen morilski udar je izvršil v četrtke proti našemu Führerju neki polkovnik grof von Stauffenberg po nalogu neke usmiljenja vredne klike bivših generalov, ki so morali biti odgnani zaradi njihovega strahopetnega ter slabega vodstva. Führer je bil po vsega močnem Previdnosti kot po čudežu rešen.

Ti zločinci poizkušajo sedaj kot uzurpatorji z napačnimi povelji napraviti zmešnjavo v četah. Zato ukazujem: Na vsem področju Reicha vodi po mojem navodilu vse nemško letalstvo generalni polkovnik Stumpf kot vrhovni poveljnik letalstva v Reichu. Letalci se imajo ravnati le po mojih ali njegovih ukazih.

Reichsführerja SS Himmlerja mora vse letalstvo, če on to zahteva, čim najbolj

Prepričan sem, da bo vsak pošten častnik, vsak hraber vojak to v tej uri razumel.

Kakšna usoda bi doletela Nemčijo, če bi ta napad danes uspel, si lahko malokdo predstavlja. Jaz sam se ne zahvaljujem Previdnosti in mojemu Stvarniku, da me je obdržal, — moje življenje je le skrb in je le delo za moj narod —, temveč se mu zahvaljujem le zato, ker mi je dal možnost, da smem še nadalje nositi te skrbi in nadaljevati svoje delo tako dobro, kakor ga lahko zagovarjam pred svojo vestjo.

Dolžnost vsakega Nemca je, pa naj se kjerkoli nahaja, da se brezobzirno upre tem elementom, da jih ali takoj aretirajo ali pa, če se upirajo, brez nadaljnjega uničijo. Dal sem že tozadevna povelja vsem četam. Ta povelja bodo slepo izvršena odgovarjajoče poslušnosti, ki jo pozna nemška vojska.

Posebno vas, moji stari soborci, se enkrat z veseljem pozdravljam, ker mi je bilo zopet naklonjeno, da sem ušel usodi, ki za mene samega ne bi predstavljala nič groznega, pač pa bi prinesla grozo nemškemu narodu.

V tem vidim namig Previdnosti, da moram nadaljevati svoje delo in ga bom zato tudi nadaljeval.

v svojem zaslepljenem strahu ne vidijo, da bi nas s svojim zločinskim dejanjem vrgli v grozovito zmedo in nas povsem brezbrambno izročili našim sovražnikom. Iztrebljenje našega naroda, zaslužnje naših mož, lakota in brezmerno uboštvo bi bile posledice tega zločina. Naš narod bi doživel neko neizrečno težko dobo, ki bi bila neprimerno bolj grozovita in težka, kakor pa je težka doba, ki nam jo prinaša sedanji boj.

Mi bomo preprečili delo izdajalcev. Vojna mornarica stoji zvesto svoji prisegi v dokazani zvestobi do Führerja in je brez-pogojno odločena izvršiti svoje naloge. Vojna mornarica prejema sedaj od mene kot vrhovnega poveljnika vojne mornarice ter od lastnih poveljništev naloge, ki bodo onemogočile vsako zavajanje z napačnimi navodili. Ona bo brezobzirno uničila vsakogar, ki bi se izkazal kot izdajalec.

Naj živi naš Führer Adolf Hitler!

podpreti. Poleti kurirjev, vseeno s kakršnimkoli letalom, se smejo izvesti le z mojim ali njegovim dovoljenjem.

Vse častnike in vojake, katerekoli stopnje in tudi civilne osebe, ki bi nastopale za te zločince in se vam približale, da bi vas pregovorile za njihovo zločinsko delovanje, je treba takoj aretirati in ustreliti.

Kjer boste vi sami prejeli nalogo, da iztrebite te izdajalce, morate brezobzirno postopati. To so isti obžalovanja vredni tipi, ki so poizkušali izdati in sabotirati bojišče.

Častniki, ki so se udeležili tega zločina, so se postavili izven svojega naroda, izven vojske, izven vsake vojaške časti, izven prisega in zvestobe. Njihovo uničenje nam bo dalo novih moči. Njihovemu izdajstvu naproti postavlja letalstvo svojo zapriseženo zvestobo in vročo ljubezen do Führerja ter svojo pripravljenost izvršiti vse za zmagao. Naj živi naš Führer, ki ga je vsega močnejši Bog danes tako vidno blagoslovil!

če mislijo doseči zmago, si priboriti jo na bojnem polju. Sedaj ve nemški narod, kaj mora storiti, ter izvršuje svojo samo po sebi razumljivo dolžnost s čim večjo odločnostjo in s čim večjim zaupanjem v moža, ki vodi.

Madžarski min. predsednik pri nemškem poslaniku

Budimpešta, 21. jul. Čim je zvedel ministri predsednik Stojay o atentatu na Führerja je takoj obiskal poslanika in pooblaščenca veliko-nemškega Reicha, da bi izrazil svoje čestitke in čestitke madžarskega naroda k neuspelemu atentatu.

Poročilo o atentatu na Führerja je povzročilo v Budimpešti veliko ogorčenje. V merodajnih madžarskih krogih poudarjajo kot značilno za nasprotnike, da delajo na takšen način.

Zarota se je popolnoma zrušila

Berlin, 21. jul. Kakor je zvedel nemški poročevalski urad, se je populnoma zrušila zarota zločinske častniške klike. Kolovodje so se potem, ko se je izjalovil njihov udar, deloma sami ustrelili, deloma so jih ustrelili bataljoni vojske. Med ustreljenimi je tudi atentator polkovnik grof von Stauffenberg. Do nemirov ni prišlo nikjer. Ostali, ki so skrivni tega zločina, bodo pokli-cani na odgovornost.

Prvi odmevi

Berlin, 21. jul. Alfred Rosenberg piše v »Völkischer Beobachter« med drugim: »Globoko smo hvaležni usodi, da je zgrušil svoj cilj ta sovražnikov zahrbni in sramotni udar. Führer je takoj s staro nurnostjo nadaljeval svoje delo in ve, da se njegovi vojaki sedaj šele prav borijo in se bodo borili. Führer ve, da bo šele sedaj postal ve nemški narod trd in da bo postal še trši. 20. julij 1. 1944 bo poljovlil vse sile Nemčiji. Ta val moči bo šel skozi vsa

Heftige Kämpfe bei Caen und St. Lo

Ein feindlicher Zerstörer von Kampfflugzeugen versenkt — In Italien grössere Kampfhandlungen im Adriatischen Küstenabschnitt — Im Osten Fortdauer der schweren Kämpfe — 86 Terrorflugzeuge abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 21. Juli. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südöstlich und südlich Caen setzte der Feind seine Angriffe mit stärkeren Infanterie- und Panzerkräften fort, ohne dass er wesentlichen Geländegegnung erzielen konnte. Auch im Raum nordwestlich St. Lo zerschlugen unsere Truppen alle feindlichen Angriffsgruppen. Bei den Kämpfen am 18. und 19. Juli wurden in der Normandie zweihundert feindliche Panzer abgeschossen.

Kampfflugzeuge versenkten im Seegebiet westlich Brest einen feindlichen Zerstörer und beschädigten zwei weitere schwer. Bei Säuberungsunternehmen im französischen Raum wurden wiederum 285 Terroristen im Kampf niedergemacht.

Schweres V 1 — Vergeltungsfeuer liegt weiterhin auf dem Grossraum von London. In Italien fanden gestern grössere Kampfhandlungen nur im Adriatischen Küstenabschnitt statt, wo der Feind geringfügig Boden gewinnen konnte. An der übrigen Front führte der Gegner an vielen Stellen örtliche Angriffe, die erfolglos blieben.

Die 16 SS-Panzer-Grenadier-Division »Reichsführer SS« hat sich unter Führung des SS-Gruppenführers und Generalleutnants der Waffen-SS Simon bei den schweren Kämpfen an der Ligurischen Küste durch besondere Standhaftigkeit und Tapferkeit ausgezeichnet.

Torpedoboote beschädigten im Golf von Genua zwei britische Schnellboote.

Im Osten dauern die Kämpfe im Raum von Lemberg und am oberen Bug mit unverminderter Heftigkeit an. Unsere Divisionen leisteten den Sowjets weiterhin zähen Widerstand und fügten ihnen hohe Verluste zu. Allein eine Panzergrenadier-Division schoss dort in den letzten Tagen 101 feindliche Panzer ab.

Nördlich Brest-Litovsk warfen Truppen des Heeres und der Waffen-SS die Bolschewiken im Gegenangriff zurück. Mehrere Angriffsspitzen des Feindes wurden eingeschlossen und vernichtet.

Ogorčeni boji pri Caenu in St. Loju

Bojna letala so potopila sovražnikov rušilec — V Italiji večji bojni dogodki v jadranskem obalnem odseku — Na vzhodu se nadaljujejo težki boji — 86 sovražnikovih letal sestreljenih

Führerjev glavni stan, 21. jul. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja: Južnovzhodno in južno od Caena je nadaljeval sovražnik napade močnejših pehotnih in oklopnih sil, ne da bi mogel doseči vidnejše pridobitve ozemlja. Tudi na področju severozahodno od St. Loja so razbile naše čete vse sovražnikove napadalske skupine. Med boji 18. in 19. julija je bilo v Normandiji uničenih 200 sovražnikovih oklopnikov.

Bojna letala so potopila na morju zapadno od Bresta sovražnikov rušilec, dva daljnija pa hudo poškodovala.

Pri obsevalnih akcijah na francoskem področju je bilo zopet ubitih v boju 285 teroristov.

Težak masševalni ogenj »V 1« pada še nadalje na velepodročje Londona.

V Italiji je prišlo večeraj do večjih bojnih operacij le na področju jadranskega obalnega odseka, kjer je sovražnik pridobil le skromno ozemlje. Na vseh ostalih bojiščih je izvedel sovražnik večeraj krate napade, ki so ostali brezuspešni.

16. SS-oklopnika grenadirska divizija »Reichsführer SS« se je pod vodstvom SS-Gruppenführerja in generalnega poročnika orožja SS Simona odlikovala z izredno vztrajnostjo in hrabrostjo v težkih bojih ob ligurski obali.

Torpedni čolni so poškodovali v Genovskem zalivu dva britanska brza bojna čolna.

Na vzhodu se nadaljujejo boji na Ivo-vskem področju in ob zgornjem Bugu z nezmanjšano silovitostjo. Naše divizije so nudile sovjetskim četam še nadalje živahen odpor ter jim prizadele velike izgube. Ena sama divizija oklopnih grenadirjev je uničila tankov v zadnjih dneh 101 sovražnikov oklopnikov.

Severno od Brest Litovska so vrgle čete vojske in orožja SS boljševike v protina-

ostlich Bialystok brach der Gegner in unsere Stellungen ein. Erbitterte Kämpfe sind hier im Gange. Nordwestlich Grodno wurden sowjetische Kampfgruppen im Gegenangriff geworfen.

An der Strasse Kauen-Dünaburg sowie zwischen Dünaburg und Peipus-See griffen die Bolschewiken mit starker Panzer- und Schlachtfliegerunterstützung an zahlreichen Stellen an. Sie wurden unter Abschuss einer grossen Anzahl von Panzern abgewiesen oder aufgefangen.

Im Nordabschnitt haben sich die schlesische 255. Infanterie-Division unter Führung von Generalleutnant Melzer und das Grenadier-Regiment 32 unter Oberst von Herder durch besondere Tapferkeit ausgezeichnet.

Schlachtfliegergeschwader zersprengten sowjetische Panzerverbände und Nachschubkolonnen. 58 feindliche Panzer und über 500 Fahrzeuge wurden vernichtet. In Luftkämpfen verlor der Feind 55 Flugzeuge.

Wachfahrzeuge der Kriegsmarine schossen über dem Finnischen Meerbusen 5 sowjetische Bomber ab.

Starke deutsche Kampffliegerverbände führten auch in der vergangenen Nacht schwere Angriffe gegen die Nachschubbahnhöfe Minsk und Molodeczno.

Nordamerikan. Bombenverbände griffen von Süden und Westen Orte in West-, Südwest- und Mitteldeutschland an. Besonders in Friedrichshafen, Wetzlar und Leipzig entstanden Schäden und Personenverluste. Durch Luftverteidigungskräfte wurden 47 feindliche Flugzeuge, darunter 45 viermotorige Bomber abgeschossen.

In der Nacht griff ein britischer Verband Orte im rheinischwestfälischen Gebiet an. Störflugzeuge warfen ausserdem Bomben auf das Stadtgebiet von Hamburg. 39 viermotorige Bomber wurden dabei zum Absturz gebracht.

Schnelle deutsche Kampfflugzeuge griffen Ziele in Süd- und Ostengland an,

padu nazaj. Več napadalnih sovražnikotih osti je bilo obkoljenih in uničenih.

Vzhodno od Bialystoka je vdal sovražnik v naše postojanke. Tukaj so ogorčeni boji. Severnozahodno od Grodna so bile odbite sovjetske bojne skupine v protinapadu.

Na cesti Kovno—Dvinsk kakor tudi med Dvinskom in Peipskim jezerom so napadli boljševiki na več mestih z močno podporo oklopnikov in bojnih letal. Bili so po uničenju večjega števila oklopnikov odbiti ali ustavljeni.

V severnem odseku se je odlikovala s posebno hrabrostjo šlezjska 255. pehotna divizija pod vodstvom generalnega poročnika Melzerja in 32. grenadirski polk pod vodstvom polkovnika Herderja.

Jate bojnih letal so razbile sovjetske oklopnike oddelke in neskrbovalne kolone. Uničenih je bilo 58 oklopnikov in nad 500 vozil. V zračnih bitkah je izgubil so- vražnik 55 letal.

Zaščitne ladje vojne mornarice so sestrelile nad Finskim zalivom 5 sovjetskih bombnikov.

Močni nemški oddelki bojnih letal so izvedli tudi v pretekli noči hude napade proti preskrbovalnim kolonam v Minsk in Molodeczno.

Severnoameriški bombniški oddelki so napadli z juga kraje v zapadni, južnozapadni in srednji Nemčiji. Posebno v Friedrichshafen, Wetzlarju in Leipzig je nastala škoda in izgube med prebivalstvom. Zračnoobrambene sile so sestrelile 47 sovražnih letal, med njimi 45 štirimotornih bombnikov.

Ponoči je napadel nek britanski oddelček kraje na rensko-westfalskem področju. Motilna letala so odvrkla razen tega tudi bombe na mestno področje Hamburga. Pri tem je bilo sestreljenih 39 štirimotornih bombnikov.

Nemška brza bojna letala so napadla cilje v južni in vzhodni Angliji.

nemška mesta, vasi in oboroževalne industrije.

Uredništvo »Völkischer Beobachterja« piše: Nemški narod je stopil tega 20. julija 1. 1944 znova na stran svojega Führerja. Zagotavlja mu nezlomljivo zvestobo in objublja, da ne bo mislil narod na ničesar drugega kakor na vzdržanje in na zmago. Naj živi Führer!

»Deutsche Allgemeine Zeitung« izjavlja: Velik boj, v katerem se nahajamo, zahteva sedaj potem ko je Previdnost obvarovala Führerja nemškega boja za obstoj, da podvojimo svoje napore. Nemčija vidi v tem dogodku sveto zavezo, da podvoji sedanjo odločnost v boju in da je trdno prepričana, da se bo končal ta boj, ki ga vodi Adolf Hitler, proti vsem človeškim in viražnim zarotam s končno zmago.

Madrid, 21. jul. Vsi madridski večerni listi so kot »poslednje poročilo« na vianih mestih prinesli poročilo o atentatu na Führerja. Sodba javnega mnenja, ki je zvedela o tem atentatu, je ta, da se v tem atentatu ne zreali le slaba vest nemških nasprotnikov glede pravice in krivice v tej vojni, marveč se v tem zreali tudi skrb, ki jo imajo nemški nasprotniki glede nadaljnjega razvoja te vojne.

Oslo, 21. jul. Z velikimi napisi objavlja danes časopisje v Oslo različne vesti agencije DNB o atentatu na Führerja, kakor tudi besedilo ponočnih radijskih nagovorov. »Fritt Folke« izjavlja, da se bo nemški

narod še naprej boril za rešitev Nemčije in Evrope z odločnostjo, kakor še nikoli doslej. Dnevnik »Aftenposten« kaže na jasnost Führerjevoga govora, ki ponovno kaže, da ni Führer nemškemu narodu ničesar zamolčal. S sklenjeno udarno silo in novimi orožji bo Nemčija pod svojim Führerjem stopila v zaključno bitko in zmagala. Kmečki list »Nationen« pravi, da je usoda Adolfa Hitlerja rešila in blagoslovila. Norvežani, ki vidijo v osebi Adolfa Hitlerja prvo osebnost v borbi proti boljševizmu, so polni hvaležnosti, da je ostal Führer živ.

Atene, 21. jul. »Elefteron Vima« piše, da je grška javnost z velikim zanimanjem sprejela poročilo o atentatu na Adolfa Hitlerja. V trenutku ko je dosegel veliki boj, ki ga vodi Führer na čelu Nemčije in njenih zaveznikov za Evropo, svoj višek, so hoteli zahrbtni sovražniki uničiti Führerja. Previdnost pa ni hotela, da bi bil ta zločin kronan z uspehom. Samo po sebi je razumljivo, da se grška javnost veseli nad rešitvijo Führerja.

Oslo, 21. jul. Poročilo o udaru na Führerja se je z bliskovito naglico razširilo po norveškem glavnem mestu. Povsod so bilo sprejeto z občutkom odvratnosti. Povsod so se ljudje zgrajali nad takšnim načinom izvrševanja. Omembe vredna so številna telefonska vprašanja Norvežanov nemškimi vodilnim osebnostim, v katerih izražajo svoje veselje in zaupanje, ker se je ta napad izjalovil.

Sovražnikovi napadi v Normandiji, na vzhodu in v Italiji odbiti

Vzhodno in južnovzhodno od Caena so se izjalovili britanski poizkusi proboja — Obrambni boji in protinapadi ob zgornjem Bugu, ob Njemenu in severno od Dvine — Žilav odpor nemških čet v obalnih odsekih italijanskega bojišča

Berlin, 21. jul. Pri Caenu so imeli oklopniški oddelki vojske in SS v torek in v sredo ogorčene boje. Na tem mestu je bila uničena večina 300 oklopnikov, ki jih je izgubil sovražnik v poslednjih 48 urah. Po njihovem začetnem vdoru so se lahko pomikali Britanci vzhodno od Orne le korakoma dalje. Vsak korak so morali kravato plačati. Nemci so s protinapadi neprestano napadali nasprotnika na odločujočih mestih. Sestrtak je divjal boje kraja Soliers. V globini vdora leže pred se branjenimi kraji Cormelles in Ifts kupi Britancev, na drugih mestih so bile naprej potisnjene sovražnikove sile zadete v hrbet od nemških čet, ki so se prebijale nazaj, in uničene. Ob železniški progi severozahodno od Troarna so se zrušili nadaljnji napadatelni valovi. Nemški vojak je dokazal povsod svojo žilavost in hrabrost, tudi tam, kjer so Britanci z osredotočenjem svojih sil imeli veliki nadmoč. Neomajni bojni duh nemškega vojaka, je bila zapora, ob kateri se je ustavil napredujoči sovražnik.

Nova bojna črta poteka 6 in pol km južno od mesta. Ta bojna črta je oddaljena točno 20 km od obale, kjer so se izkrcali invazijske čete, namreč zapadno od reke Orne. To je vse ozemlje, ki so si ga pridobili Britanci od 6. junija in ki so mislili, da bodo dosegli to črto že prvega dne invazije.

Proti novim postojankam, ki so vzhodno, južnovzhodno in južno od Caena, je nadaljeval sovražnik z osimimi pehotnimi in oklopniškimi divizijami napade. Kljub močni pripravi številnih baterij in močnih bombniških oddelkov so se kravato zrušili vsi napadi. Zapadno od Caena pritiskajo Britanci nadalje med reko Odon in Hottotom proti jugozapadu. Pri Baronu, Missyju in Noyersu, ki so še vedno v nemški posesti, so bili brezuspešni vsi sovražnikovi napadi. Le med Vendesom in Hottotom se je posrečilo sovražniku zasesti ozek pas ozemlja.

V nasprotju z invazijskim bojiščem, kjer se zanaša sovražnik predvsem na svoje bombnike in topove, odločuje boje na vzhodnem bojišču predvsem naval boljševiških človeških množic. Temu tudi ne nasprotujejo velike številne vsak dan javljenih uničenih oklopnikov, ker uporabljajo sovražnikove čete svoje oklopneke le takrat, kadar hočejo izvesti kak prodir. V tem boju stopa posebno v ospredje posamezno zadržanje nemškega bojnika ter jeklena odpora in napadatelna sila manjših bojnih skupin, ki izvršujejo kljub velikim naporom brezpri-merni junaštva, ker zaupajo svojemu orožju in svojemu vodstvu.

To brezpozorno hrabro zadržanje vsakega posameznega vojaka je močno izpreme-

nilo sliko velike obrambne bitke. Vedno bolj se osredotočijo boji okrog posameznih žarišč. Borbe se vodijo za prekoračenje reke, za morske ožine ali za izhodiščne postojanke, ki bodo važne za bodoče operacije.

Južno težišče je bilo nadalje ob zgornjem Bugu. Z nezmanjšano silovitostjo so tu napadali boljševiki obrežje reke. Poizkušali so povečati svoje vdore. Nadaljnje sile so poizkušale napredovati v smeri proti Lvovu. Boljševiški napad, ki je bil izveden z večimi divizijami na področju Kovelja, je le v malenkostni širini dosegel Bug. Tu se je ustavil boljševiški napad.

V srednjem odseku so Nemci močno napadali daleč naprej potisnjene sovražnikove napadatelne klin severno od Pripijeta. Vzhodno od ceste Kovno-Dvinsk so potisnile nemške čete sovražnika dalje proti vzhodu. Južnozahodno od Dvinska so pričeli boljševiki ponovno z več divizijami napadati jezerski pas. Tudi ti sunki so se izjalovili. Južno in južnovzhodno od mesta premešča sovražnik svoje sile, ki so močno trpele v bojih prejšnjih dni. Sovražnik je ojačil svoje napade na obeh straneh železniške proge, ki vodi iz Polocka proti Dvinskmu. Med Dvino in Pejpuškim jezerom so poizkušali boljševiki tudi v sredo razširiti svoje vdorne področje pri Opoki. Vsi napadi so bili brezuspešni.

V Italiji je prišlo v sredo le na skrajnih krilih bojišča do večjih bojev. Južno in južnozahodno od Livorna so imeli Američani tako velike izgube, da v začetku niso takoj napadli mesta. Šele potem, ko so dobili nove sveže sile, in potem, ko so se odmaknile nemške čete na nove črte na desnem bregu reke Arno, so vdorili sovražnikovi oklopniški klini v mesto. Tu pa so prizadele nemške zaščitne čete sovražniku velike kravate izgube. Nadaljnji napadi sovražnika proti nemškim postojankam, so se izjalovili prav tako kakor njegovi probojni poizkusi severno od Poggibonsija.

Na bojnih področjih, ki mejijo proti vzhodu pri Montevarchiju in Arrezu, ter na obeh straneh Tibere, je podvel sovražnik le brezuspešne krajevne sunki. Ob jadranski obali so prizadele naše čete sovražnika, ki je prodiral preko Ancone, občutne izgube. Razen tega so morale naše čete izvesti številne razstrelitve mostov, zgraditi v naglici odpora gnezda ter v bojih iz bližine zadrževati britansko prodiranje. V Esinu je prišel sovražnik ponovno v osredotočen obrambni ogenj nemških glavnih črt. Le na posameznih krajih se je posrečilo Britancem, ko so napadali z močnimi silami, prepeljati manjše bojne skupine na severni breg reke. V teku so se ogorčeni boji.

„Dunaj v besedi in plesu“

Pod tem naslovom je privredila manjša skupina dunajskih umetnikov v veliki uniojski dvorani večer, ki ga je zasnoval in vodil član Bugtheatra Reinhold Siegert. Vsebinsko pestri večer je obsegal celo vrsto dobro izbranih pesnitev, ki poveljujejo dunajskega geniusa loci in nekaj plesov, izvajanih ob spremljevanju klavirja. Z recitacijami pesniških in proznih del sta nastopila Inge Fürstova in Reinhold Siegert, oba člana Bugtheatra, s plesy pa Trude Klotzova in Toni Birkmeyer iz dunajske Državne opere. Sodelovanje te četvorice priznanih umetnikov je že samo dajalo dovolj poročila za kvaliteto višino prireditve. Pri klavirju je spremljala plesalca gospa Bartole.

Prireditelj je začel Reinhold Siegert s kratkim nagovorom, v katerem je pojasnil značaj večera, kakor je prebral daljši odlomek iz Ferd. von Saarovich »Dunajskih elegij«. Že s tem je duhovito obudil nekdanji neskrbni in radostni življenjski stil tedanje cesarske prestolnice. Še sam nastop v bidermierskem kroju je dajal nekaj poudarka pasatiističnemu značaju prireditve, njenemu nostalgizmu tonu; Es war einmal... Pesnitve Fritz Stüberja, Josefa Weinheberja, Ginzkeja in dr. so izražale tiste, v nekem smislu morda zares večje poteze, ki leže že v samem prostoru tega zgodovinsko tako pomembnega mesta, kakor jih opeva Stüber v svoji pesnitvi »Ewiges Wien«. Siegert je nastopil dvakrat. Medtem ko so bile prve točke programa pachtehtne glede na svojo resnost in na močne poudarke dunajskega umetniškega duha, smo ob drugem nastopu slišali nekaj komičnih pesmi in proz, kakor so zlasti Ginzkejeva »Ballade vom Lieben Augustin«, Weinheberjev »Der Präsidialist«, »Der Flaker« I. dr. — same genre-slike iz starega, dobrega veselega Dunaja. Siegert je zlasti v teh točkah z velikim uspehom uporabil ne le glasovna, marveč tudi mimične odlike svoje komične umetnosti.

Tudi ga Inge Fürstova je nastopila v bidermierskem kroju. S svojimi recitacijami ki so se odlikovale po zelo čist in jasni govorici, kar je zlasti za nemško ušesa posebno tehtno, po prikupnem nastopu in osebnem šarmu, si je takoj pridobila občinstvo. Recitala je nekatere pesmi Stüberja, Grillparzerja, Ginzkeja, Glasbrennerjevo prozo »I küs die Hand I. dr. ter bila deležna navdušenega aplavza.

Trude Klotzova in T. Birkmeyer sta nastopila z odlomkom iz Haydnovih »Nemških plesov«, s Schubertovim »Impromptu« in Lannerjevim »Dvornim plesom«. Velika plesna kulturna obeh plesalcev je točila tudi na skromnem podiju učinkovit izraz. Plesnih simpatij je deležna Trude Klotzova. Plesalca sta morala Lannerjevo točko ponoviti.

Tako je zaživel v dvorani duh starega Dunaja — Dunaja Mozarta, Beethovna, Schuberta, Grillparzerja in tolilik drugih.

Obvestila »Preveda«

Oddaja mesa b. innikom

V soboto 22. t. m. bodo mesarji prodajali meso samo na bolnišnice nakaznice.

Poziv mlekaricam

Mlekarice, ki so razdeljevale jajca za težke in najtežje delavce in starostne upravičence, naj prinesejo odrezke v soboto 22. julija t. l. v Maistrovo 10.

Nakazila trgovcem

za mesec avgust

Trgovci, peki in zadruge v Ljubljani dvignejo pri Prevodu, Novi trg 4-II nakazila za racionalno blago, t. j. enotno, rženo in koruzno moko, testenine, riž, sladkor, olje, vžigalke, sol, kvas, kis in kavnine nadomestke za delitev v avgustu 1944. po naslednjem redu: v soboto 22. t. m. vse zadruge, v ponedeljek 24. t. m. trgovci in peki z začetnicami S—Z, v torek 25. t. m. trgovci in peki z začetnicami P—S, v sredo 26. t. m. trgovci in peki z začetnicami M do O, v četrtek 27. t. m. trgovci in peki z začetnicami Ke—L, v petek 28. t. m. trgovci in peki z začetnicami G—Ka, v soboto 29. t. m. trgovci in peki z začetnicami A—F.

Peki naj dvignejo nakazila v glavnem med 10. in 12. uro.

Delitev se prične ob 7. uri.

Vsak trgovec naj v »Prevodnem« skla-dišču ugotovi, kdaj bo dvignil blago.

Ponovno opozarjamo razdeljevalce racionalnih živil, da smejo postreči s tem blagom le onim odjemalcem, ki so jih vpisali v redni seznam, predložen v juliju Prevodu. Nihče ne sme menjati trgovca, niti na novo sprejeti odjemalca, ne da bi v to privolil Prevod. Zato naj vsak razdeljevalec racionalnih živil napoti odjemalca na Prevod, Novi trg 4-II, soba št. 12, da dobi ta potrebno potrdilo, preden mu izda pripadajoče blago. Nobenega drugega postopanja ne bomo priznali in tudi morebiti predložene naročilnice ne bomo uvaževali.

Povratnikom v Srbijo

Pozivamo vse bivše oficirje, podoficirje in voj. uradnike, ki so se prijavili za povratek v Srbijo, naj se takoj zgledajo pri Slovenskem Rdečem križu, Marjini trg 5, zaradi važnih informacij. S seboj naj prinesejo osebne izkaznice rodbinskih članov, za mlajše pa podatke o datumu in kraju rojstva. Zadeva je nujna.

Preselitev angleške vlade

Curih, 20. jul. Člani angleških rodbin, ki so jih zaradi vojne pred dvema leti prepe-ljali iz Gibraltarija v Anglijo in so se sedaj zopet vrnili v Gibraltar, so izjavili, da je angleška vlada zaradi obstrlejevanja z orožjem »V 1« preložila svoj sedež iz Londona. Novo bivališče vlade ni znano.

Uradnica

perfektna v nemški in italijanski korespondenci, zmožna slovenske stenografije in knjigovodstva, po možnosti tehnične stroke, DOBI DOBRO NAMESTITEV. — PLACA DOBRO. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tajnica«.

Boji v Italiji

Berlin, 20. jul. Mednarodni informacijski urad poroča o bojih v Italiji:

Na Ligurski obali so se razvijali, kakor je bilo pričakovati, večeraj boji ob spodnjem Arnu do področja pri Livornu. V dveh močnih napadalnih kolonah so sunili ameriški oklopniški in pehotni oddelki ob obalni cesti in vzhodno odtoč proti nemškim zapor-nim postojankam. Tukaj je prišlo v teku dneva do večurnih ogorčenih bojev, v katerih so se morale nemške sile umakniti na mestni rob Livorna. V večernih urah so divjali na južnem delu mesta težki polniški boji.

Tudi na jadranskem krilu so se umaknile nemške bojne črte med ogorčenimi boji v odseku Esino proti severu. Bojno delovanje je tukaj trajalo pozno v noč, ne da bi bili javljeni zaključni uspehi.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 20. jul. Finsko vojno poročilo z dne 20. julija se glasi:

Na zapadnem delu Karelske ožine je vladal obojestranski topniški in granatni ogenj. Med Suomenvedenpohijajiem in Venteliselkäjem so bili odbiti sovražnikovi naskakovni oddelki. Pri Vuosalmiju je uspelo našim četam, da so zblošale svoje postojanke in odbile sovražnikove napadalne poizkuse.

Severnovzhodno od Ladžskega jezera med Pitkärantto in Loimola je prišlo v glavnem do obojestranskega ogledniškega delovanja. Vzhodno od Uuksujärja so bili odbiti sovražnikovi napadi, ki jih je podpiralo težko orožje; sovražnikovi oddelki so bili razbiti že na izhodiščnih postojankah.

Na področju med Lojmolajärvijem in Suoljärvijem se nadaljujejo izpremembe polni boji.

Pri Porajärviu so odbile naše čete sovražnikove poizkuse, da bi se približali našim postojankam.

V smeri proti Rukajärviu je vladalo ogledniško delovanje.

S pomorskih in zračnih bojišč ne javljajo nič posebnega.

Potopitev sovražnega rušilca

Berlin, 20. jul. Sovražnikovo skupino vojnih ladij, sestojajoče se iz spremljevalnega rušilca in dveh brzih bojnih čolnov, so obstrlejevale v sredo popoldne vzhodno od otoka Alderney dve na otoku nameščeni obalni bateriji mornarice in vojske. Te baterije so zadele rušilec razreda »Lathernstone« (900 ton) z dvajsetimi zadetki, ki so povzročile na krovu in napravah veliko škodo. Razvil se je požar, tako da je bil rušilec kmalu vse v plamenih. Obadva spremljujoča brza bojna čolna sta prevzela dele posadke uničene vojne ladje, ki se je začela potapljati. Goreča in ovita v črn dim je plula ladja v vzhodni smeri proti rtu de La Hague. Nekaj ur po obstrlejevanju je bilo slišati močne detonacije in videti visoke plamene. Ko je veter odvel gost dim, ni bilo več videti potopljenega rušilca.

Bombe na bolnišnice in šole

Berlin, 19. jul. Britanski letalci so danes odrgli zopet bombe na bolnice in šole v zapadno nemškem področju. Tokrat so bile težko zadete bolnišnice na Süchtelner Höhe v okrožju Kempen, pri čemer je bil v neki otroški kliniki težko ranjenih 12 otrok.

Invazija poslabšuje oskrbo

Ženeva, 19. jul. Neutrlni poročevalci javljajo, da bo invazija močno vplivala na preskrbovalni položaj angleškega civilnega prebivalstva in da bo imela resne gospodarske učinke v Veliki Britaniji. Angleške oblasti bodo prisiljene uvesti nadaljnje zmanjšanje preskrbe in zmanjšati obroče. Zaradi izpada številnih ladij, ki so potrebne za preskrbovanje invazijskega bojišča se bo tudi močno zmanjšal uvoz predmetov, ki so nujno potrebni za proizvodnjo. Tudi angleški prevoz je zaradi vedno večjih zahtev močno preobremenjen. Nadalje se močno zmanjšuje britanska proizvodnja premoga, ki bi se morala zvišati za 4 do 5 milijonov ton, če bi hotela kriti potrebe vojske, oboroževalne industrije in najnujnejše civilne potrebe. Zato je treba računati z nadaljnjim zmanjšanjem obrovov v preskrbi civilnega prebivalstva.

Skromne Morrisonove izjave

Ženeva, 18. jul. Kakor javljajo londonski listi, je izjavil notranji minister Morrison v nekem govoru, da doslej še ni uspelo angleškim vojaškim oblastem, da bi bili kos letničnim bombam. Bilo bi blazno in napačno zbu-jati v angleški javnosti upe, da bomo kmalu orožju »V 1« kos. Meni, da je edino pravilo, ravnati tako, kakor da bi obstrlejevanje z orožjem »V 1« trajalo še do go-časa. Sicer se stori vse, da se olajša škoda, ki jo povzroča to orožje, vendar pa s položajem ni zadovoljen.

V nekem drugem govoru je Morrison poudaril, da so od pričetka napadov z »V 1« uredili mnogo zaploniškega tipa »Anderson«, svetuje pa vsem, ki nimajo nobenega vojaškega važnega dela na področju, ki je obstrlejevano z orožjem »V 1«, naj pač ne pridejo na ta področja.

Proti tem izjavam ministra Morrisona je zavzel svoje stališče dnevnik »Daily Sketch« v članku, ki nosi napis »Odvrača«. Če nima Morrison, piše list, prebivalstvu Londona in južne Anglije ničesar drugega povedati kakor, da še niso kos letničnim bombam, potem bi si lahko tudi to prihranil. To bi bilo namreč isto kakor, če bi hotel danes kdo s svečanim glasom objaviti zgodovinsko dejstvo, da je kraljica Ana umrla pred mnogimi, mnogimi leti. Kdor pa ima danes oči, s katerimi gleda v južni Angliji, ne potrebuje nobenega dokaza, da je borba proti novemu orožju jako težka. Prav tako je nepotrebnost Morrisonova pripomba, da bodo ti nedobrodošli obiskovalci še dolgo razjedali angleške žilve.

„Novo Vreme“ o novem torpedu

Beograd, 20. jul. Poročila o novem nemškem mornariškem orožju prinašajo srbski listi z obširnimi komentarji. Dnevnik »Novo vreme« piše pod naslovom »Z junaškim srcem«, da je prvič v zgodovini razvila nemška vojna mornarica pri svojih vojaških duha posamičnega borce, ki že tako dolgo živi v vojski in pri letalstvu. Mornarica pa, ki ima v petem vojnem letu tako odlične posamične borce, ima nepremagljivega duha. List primerja ta duh nemškega posamičnega borce s strahovalnimi dejanjimi ameriških letalcev, ter piše, da Angleži in Američani pač ne morejo čutiti razlike med hrabrostjo vojaka in napadom morilcev in razbojnikov.

Tolovajsko »junaštvo«

Dne 25. junija se je pojavilo v Trebelnem 25 mož, samih terencev. Veste, kdo so terenci? To so tisti, ki so posebno junaški, kadar se znašajo nad ubogim, do-brim kmečkim ljudstvom, ko ni zaščiteni, tisti, ki povedo »brigadame, kje naj vzamejo par volov, kje edino kravico, ki daje svoje revno mleko par otročičem, kje skrito kilo masti, kje prgišče koruzne moke. Evo, to so tisti terenci. Toliko radi vednosti tistim ljubljanskim, vrhniškim, borovniškim in novomeškim meščanom, ki bi tudi radi bili terenci.

No, in ti terenci, ki so s seboj imeli strojno in štiri brzostrelke ter so imeli polna čreva naropanih dobrot so si izmislili »špase«. Začeli so v Trebelnem kar streljati med uboge ljudi, češ, tako mi delamo, kadar gremo nad domobrancel. To tebe? ti, komaj jih kroglo dohajaš!

Istotčasno so sekajo čisto navadni domobranci Jože, Polde, Janez in Cene iz Novrega mesta. Zarahi dobrega izvrševanja službe jih je poveljnik njihove čete pustil na polnevni dopust domov. A ko bi le vedeli, kakšna nevarnost jih čaka! 25 raz-jarjenih terencev je pred njimi. Polde, ki je najbolj nestrepen, jo reže prvi. Kar zasilsi »milie glas tolovajskih brzostrelk.

»Fantje, danes bo pa še lušno,« se obrne nazaj, »stopimo. Ti, Janez, levo, Cene desno, Jože pa z mano! Hitro!«

Jejhata, fantje, v kakšno nevarnost se podajate! Oh, ne, nič. Dva rafala iz domobranske brzostrelke, in — kaj je to...? Dvakrat petindvajset peta iz Trebelnega v gozd in o! tam naprej.

To so ti novomeški dopustniki!

Gospodarstvo

— Hrvatski izvoz sadja. Po podatkih, ki jih objavljajo hrvati, listi, so je hrvatski izvoz sadja v zadnjih letih znatno dvignil. Leta 1941 je znašala vrednost izvoza sadja 77,5 milijona kun, lani pa 537,4 milijona kun. Od lanskega izvoza je šlo 75% v Nemčijo. Sadjarstvo na Hrvatskem je prav raznoliko sprič različnih podnebnih razmer. Vsaka pokrajina ima svoje posebno vrsto sadja. Tako ima Dalmacija obsežne nasade oljk in figovih dreves, Bosna je v širnem svetu znana po svojih slivah, v Hrvatskem Zagorju in Primorju pa dobro uspevajo jabolka. V dobrih letih doseže letina sliv do 30.000 vagonov, 30% pridelka posušijo, skoraj 40% pa so v prejšnjih časih prekuhali v žganje. Hrvatska vlada je mnogo storila za zboljšanje sušilnih naprav v Bosni. Sedaj je v vsej Bosni okrog 50.000 sušilnic. Važen pridelek Dalmacije so fige. Vsako leto posuše okrog 300 vagonov fig. Znaten del letine pa gre na trg v svežem stanju ali pa se predela v marmelado. Hrvatska vlada je tudi poskrbela, da se zboljšajo sušilne naprave za fige. Med ostalim južnim sadjem, ki uspeva v Dalmaciji, prevzemajo važno mesto mandeljani, ki uspevajo tudi na slabi zemlji, vendar je letina zelo odvisna od vremena. Vsega je na Hrvatskem 25 do 27 milijonov sadnih dreves, od tega je 15 milijonov sliv, okrog 2 in pol milijona jablan, 1,7 milijona hrusk in 1,2 milijona orehov. Posebno mesto zavzemajo oljke s 4 milijoni dreves.

Zadržanje Turčije

Ankara, 19. jul. Poslanec Jalčin je objavil v listu »Tanin« članek, v katerem ugotavlja, da stremi sedanja zunanja politika Turčije le po neodvisnosti v svojih lastnih mejah. Lahko je razumljivo, da si turški narod ne želi vojne in da hoče predsednik države na vsak način obraniti Turčijo pred vojno. Jalčin je končal svoj članek z izrazom zaupanja izmet Inenijevi vladi.

V listu »Vatan« se bavi Jalman s problemom tesnega sodelovanja s Turčijo in zavezništvu. Turčija stoji v ospredju zanimanja. Čeprav ni Turčija v tej vojni le gledalec, temveč zaveznik zavezništvu, in če je s svojo nevtralnostjo pomagala zavezništvu, mora priznati, da ne goji Turčija nobenih sovražnih občutkov proti nemškemu narodu. V sedanjih okoliščinah sodeluje sicer Turčija z zavezništvu, toda kljub temu mora ugotoviti, da ne bo postala »svojega« obstoja na kocko, da bi sama pripomogla k čim prejšnjemu koncu vojne.

Berlin, 19. julja. Na Wilhelmstrasse so na vprašanje odgovorili, da je turška vlada predela Anatolski časopisni agenciji izdajo iz-zomskih vesti. V zvezi s tem je bilo poudarjeno, da gre za ukrep, na podlagi katerega bo mogla turška vlada nadzorovati vsa sredstva publicističnega vpliva. S turške strani so v zadnjem času večkrat izjavili, da Turčija sama dobro ve, kaj zahtevajo turški interesi.

Madžarski glas o zadržanju Španije in Turčije

Budimpešta, 21. jul. Madžarski list »Magyar Szoe« se bavi z angloslovensko propagando proti Španiji in piše: Španska treznost prekaša celo turško previdnost. Francova Španija je spoznala, da stoji za bojišči sovjetski imperijalizem. Španija se zanima le za španske probleme in je zvezana duševno z ono Evropo, za katero uresničenje je vodil španski narod borbo v svojih mejah do zmagovalnega konca ob sodelovanju z nemškimi in italijanskimi prostovoljci. Iz Francove izjave posnemamo, da so se izjalovili britanski upi, da bo prišlo do spre-membe španskega zadržanja. Španija brani fanatično svojo narodno gotovost, ko se izjavlja javno proti boljševizmu.

O turškem problemu piše madžarski list, da reagira turško časopisje in turška javnost občutno in odklonilno na anglosaški pritisk.

Vznemirjenje v Kanadi zaradi izgub v Normandiji

Stockholm, 19. julja. Kanadski in angleški poročevalci v Eisenhowerjevem glavnem stanu sedaj javno priznavajo, da so izvali čelni napadi zavezniških čet v Normandiji naraščajoče izgube. Radijski poročevalci Harter izjavlja v svojem poslednjem poročilu: »V teh krvavih bojih v Normandiji umre zelo mnogo ameriških vojakov.« V Kanadi zbujaajo poročila o težkih izgubah kanadskih edinic na področju Caena veliko vznemirjenje. Vlado nameni uvedbe splošne vojaške dolžnosti tudi za službo preko morja je naletel na naraščajoč odpor prebivalstva, z vojaške strani pa opozarjajo, da je nujno potrebno rešiti to vprašanje, ker ti prostovoljci stalno ne bodo mogli kriti izgub kanadskih edinic.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Nov sovjetski pritisk v Londonu

Stockholm, 20. jul. »Daily Herald« glasilo britanske delavske stranke močno kritizira počasno napredovanje britansko-ameriških čet na invazijskem bojišču. V poučenih krogih izjavljajo, da je bil napisan ta članek pod sovjetskimi vplivi. Nanj so gotovo vplivali gotovi ljudje iz sovjetskega veleposlaništva in je tudi v zvezi s pozivi, ki jih je Moskva v poslednjih 14 dneh izrazila v Londonu. Moskva je zelo nezadovoljna z »sobotavljajočo« strategijo Eisenhowera in Montgomerya. Novi obupni napori Britancev in Američanov na invazijskem bojišču so bili gotovo izvedeni na pritisk Moskve. Eisenhower in Montgomery sta prešla naročila, da morata ne glede na vse izgube dovesti do neke odločitve, oziroma, da morata vsaj precej razširiti dosedanje prednostje v Normandiji, ki je mnogo preozko za večje operativne namene. Sili napadi v poslednjih 48 urah in ojačeno delovanje letalstva so torej predvsem posledica moskovskih zahtev.

Angleška bojazen pred ameriško konkurenco

Stockholm, 19. jul. V spodnji zbornici so vprašali predsednika britanske trgovske zbornice, kaj mu je znanega o poročilu ameriškega urada za proizvodnjo, ki se tiče priprave za prenosno ameriške in dustrije na civilno proizvodnjo. Hoteli so vedeti, če je podzvela angleška vlada slične ukrepe na lastnem industrijskem področju. Predsednik Dalton je odgovoril, da je skrbno prečital to ameriško poročilo. Tudi angleška vlada ima takšne načrte, vendar je angleška industrija za enkrat močno obremenjena z vojnimi naročili.

Henrirovci morilci prijeti

Pariz, 19. jul. Morilci francoskega državnega tajnika za informacije Filipa Henriota so bili prijeti. Dva sta v rokah milice Jožefa Damand, eden je ubit, medtem ko je četrtemu uspelo, da je pobegnil. Pri tem je govor za strahovalno točko, ki je že dolgo časa delovala v parški okolici in ima na vesti najmanj 80 umorov, po večini članov narodnih strank ali skupin.

Arrestacija je bila izvršena v soboto v dramatičnih okoliščinah. Glavno sled o tolp je dobila milica po več članih, ki niso bili zadovoljni s svojo plačo. Tolno tvrči več ko 12 mladih mož med 20 in 30. letom starosti, ki so dobili za usmeritev Henriota vsak po 10.000 frankov. Nasprotno pa je dobil vodja tolpe, 27-letni Pierre Desmoulin, ki je bil pri aretaciji ustrelen, nagrado v višini 10 milijonov frankov, medtem ko sta dobila drugi in tretji kolovodja po 50 tisoč frankov.

Po posrednikih so sporočili teroristom, da jim nudijo kupčijo z zlatom. V tem pogledu so se dogovorili za sestanek. Ko so se teroristi pojavili, jih je takoj obdalo 20 oboroženih članov milice. Pri tem je prišlo do streljanja, v katerem je padel Desmoulin.

Morilci, ki so v rokah milice, so priznali, da so bili v službi britanskega Intelligence Service. Vsi so Francozi. V Henriotovem primeru se je glasila njihova zapoved, da naj Henriota ne usmrte, temveč privedejo živega v London. Prijeti teroristi so priznali, da so imeli v načrtu še več atentatov.

Nadzorni od časa do časa sazi, če je za-temnitve tvojega stanovanja v redu. Pojdi iz hiše in se prepričaj, če iz stanovanja ne prihaja kak svetloba. Poškodovane zatemnitvene naprave popravi takoj.

Kronika

* **Spominna slavnost za generalnim polkovnikom Dollmannom.** Pred dnevi je bila v bližini Bayreutha spominna svečanost za pokojnim generalnim polkovnikom Friedrichom Dollmannom. Topniški general Leeb je ob tej priliki izročil Dollmannovi vdovi hrastov list k viteškemu križu železnega križa, katerega je pokojniku podelil Führer.

* **Poročnik Andrej Rakovič odlikovan z viteškim križem.** Odlikovanec je sin bivšega ruskega oficirja, ki je proti koncu svetovne vojne bil v vrstah protiboljševiških oddelkov ter si je leta 1920, kupil posestvo v Niederschöckelu. Andrej Rakovič, ki je sedaj star 24 let, je takoj v začetku vojne prošil za sprejem v nemško oboroženo silo, kjer so ga uvrstili med letalce. Sodeloval je pri vkorakanju v Češko in Moravsko, potem se je udeležil vojnega pohoda v Holandijo, Belgijo in Francijo, pozneje pa se je boril na srednjem odseku vzhodnega bojišča. Prevzel je poveljstvo topovske baterije za protiletalsko obrambo ter v tem svojstvo uničil deloma sam. deloma s pomočjo svojih sodelavcev 96 sovražnih oklopnikov. Pred kratkim je prišel Rakovič na posestvo svojega očeta v Niederschöckelu na Sajerskem, kjer so učitelji za mladino priredili ljubezniv sprejem. Dekleta v štajerski noši so mu poklonila šopke cvetja.

* **Koburski vojvoda 60letnik.** Pehotni general ter NSKK višji skupinski vodja Koburski vojvoda je obhajal v sredo 19. julija 60letnik rojstva. Že leta 1933. je imenoval Führer jubilarca za predednika nemškega Rdečega križa. Koburski vojvoda je bil vedno vnet nacionalist ter je bil kot tak leta 1936. izvoljen za predsednika Zveze nemških bojevnikov. Leta 1938. je bila vojvodu Koburskemu priznana pravica, da sme nositi generalno uniformo, ker je že v svetovni vojni imel generalski čin.

* **Smrt egiptovskega generala.** Egiptski obrambni minister je sporočil smrt generala Abdula Hamida Hafeza paše, državnega tajnika v obrambnem ministristvu.

* **Ameriški general padel v Normandiji.** Kakor poroča agencija Reuter, so sedaj sporočili, da je padele prvega dne invazije v Normandiji brigadni general Pratt, namestnik poveljnika 101. ameriške padalske divizije.

* **Pariski tisk in nemško maščevalno orožje.** Dnevnik »Paris Midie« se obrača v ostri obliki na protest knezoškofa iz Winchestera, ki sedaj apelira na svetovno vest proti uporabi nemškega maščevalnega orožja. List se sprašuje, če se morda škof ne spominja apolov svojih francoskih bratov in če si ni v tem na jasnem, da velja to, kar zahteva za Anglijo, tudi za Evropo na kontinentu.

* **Preskrba s krompirjem v Nemčiji.** Minister za prehrano in preskrbo je uvedel posebne pregledne sezname za vkletnenje krompirja letošnje letine. Prav tako so bili popravljani nekateri postopki glede nabave krompirja ter bodo nemški državljani lahko nabavljali krompir naravnost pri pridelovalcih. Vsak pridelovalec bo lahko za vsakega člana svojega gospodinjstva zadržal toliko krompirja, kolikor ga pridelal na 200 m². Za vsakega prašiča pa se dovoljuje količina krompirja, ki jo pridelovalec dobi na 500 m² površine.

* **Večerne filmske predstave za odrasle.** Nemški državni komisar za cene je odredil, da se morajo v bodoče prirejati posebne večerne filmske predstave za odrasle. Te predstave bodo namenjene izključno starejšim osebam, mladina pa jim bo smela prisostvovati samo v spremstvu svojih staršev. Večerke predstave se bodo vršile z ozirom na dejstvo, da so mnoge odrasle osebe čez dan zaposlene ter si ne morejo ogledati filmov, ki so na sporedu.

* **Pisemska centrala za zakonske kandidature.** V Dresdenu so osnovali posebno društvo za posredovanje zakonov. V tem društvu imajo tudi pisemsko centralo za posredovanje med osebami, ki žele stopiti v zakonski stan. Pravijo, da ima organizacija prav lepe uspehe, kajti število zakonskih kandidatov stalno narašča.

* **Živila, zdravila in obleka za Grke.** Iz Aten poročajo, da sta se zasidrali v pireskem pristanišču švedski ladi mednarodnega Rdečega križa »Sangate« in »Mongamara«. Obe ladi sta pripeljali iz prekomorskih dežel 16.771 ton živil, zdravil in obladih predmetov za grško prebivalstvo.

* **Nemško državno šahovsko prvenstvo.** Od 21. julija do 6. avgusta se bodo borili v nekem mestu v vzhodni Nemčiji najboljši nemški šahisti za naslov nemškega šahovskega prvaka. Nastopilo bo 16 najmočnejših igralcev iz vseh nemških okrožij. Tekmovanje bo odprto za vse šahovske prireditelje za nemško vojsko, na kateri

bodo med drugimi nastopili šahovski mojstri: Grünfeld, Müller, Lechmann, Kieningen in dr. Krüger na 100 šahovnicah proti vojakom letalstva in pehote. V teku prihodnjih dni bo izvedeno tudi nemško državno prvenstvo železničarjev.

* **Nova šahovska zvezda.** Iz Madrida poročajo, da sta se po štiriurni borbi ločila svetovni prvak dr. Aleksander Aljehin in 11-letni špalec Fomar pri mednarodnem šahovskem turnirju v Dionu z remijem.

* **Veliko neurje nad Švedsko.** V zapadnih predelih Švedske, kjer je doslej vladala naravnost tropična vročina, so imeli te dni veliko neurje, ki je izruvalo mnogo dreves. Padala je toča, iz oblakov pa je lilo kakor iz škafa. V nekaterih pokrajinah je povzročilo neurje ogromno škodo.

* **Strahna eksplozija v Ameriki.** »Associated Press« poroča, da je bilo pri eksploziji v Port Chicagu (Kalifornija), pri kateri sta zleteli v zrak dve napolnjeni ladji s strelivom, ubitih najmanj 650 ljudi, v glavnem zamorskih vojakov. Število ranjenih cenijo na 1000 oseb. Ta eksplozija je bila ena najtežjih v ameriški zgodovini. Vse zgradbe v oddaljenosti 1 in pol kilometra so se popolnoma porušile.

* **Tatvine pri švedski mornarici.** Kakor poroča »Aftonbladet«, so odkrili v intendantnem oddelku švedske mornarice uprave veliko tatvino nakaznice za pogonsko gorivo in olje. Doslej so ugotovili, da je bilo ukradenih nakaznic za 24.000 litrov pogonskega goriva in 4000 litrov mazalnega olja. Kriminalna policija je zaprla dva švedska državljana, ki sta ukradla in prodala nakaznice.

Iz Ljubljane

u— **Silvi Dimčević v slovo.** Zvonovi so zaplakali, v žalosti so zatrepetala naša srca ob Tvojem prenehanju grobu, draga Silva! V cvetu mladosti, polna življenjske sile in idealov si nas zapustila. Z boleščjo smo zrl, kako ugašajo v bolečinah vdano, brez tožbe. Bila si predobra, prebaga za ta svet, zato si morala umreti. Vsa posuta s cvetjem, ki si ga tako ljubila, si ležala na mrtvačnem odru. Na zadnji poti Te je spremljala velika množica onih, ki so Te ljubili in ki jim boš ostala v nepozabnem spominu. Dragi prijatelj! Svetlo sije sonce, a Tebe ni več med nami. Ni več Tvoje mladosti, Tvojega smeha, odšla si k Njemu, ki Ti je prihranil vse težave in tegobe življenja. Počivaj sladko ljubljena, nepozabna Silva! — Prijateljice.

u— **Namesto venca na grob blagopok.** gospe Zore Smole roj. Lazar, daruje rodina dr. Milana Papeža 200 lir za Dečji dom.

u— **Lutkovni odreček v izložbi.** Zadnje dni se naši malčki, pa tudi odrasli radovedno ustavljajo pred izložbo trgovine Bat'a na Cesti 3. maja. Razstavljeni predmet pa tudi zaslužijo zanimanje; v izložbi je na ogled popoln lutkovni odreček, kakršnega pa ne vidimo v lutkovnih gledališčih. Ta oder je namreč zložitven in signalizira kakor tudi vsa »scenerija« so izdelani iz deščic, ki so preplečene s kartonom in na poseben način preslikane. Barve so namreč nabrizgane, tako da je vsaka slika po svoji barvitosti in enotnosti zelo podobna grafičnim izdelkom. V resnici so to tudi grafični izdelki; stroka se imenuje reklamna grafika, izdelke pa imenujejo »skropljenec«. Razstavlja domače podjetje »Loton« (Tone Logar).

u— **Kolesarske nezgode** so vsak dan pogostejše. Večina je seveda takin, ko ni treba ponesrečenecem zdravniške pomoči in se kar doma pozdravijo. Od časa do časa pa se primeri tudi hujša nesreča. Med drugimi se je s kolesom ponesrečil 39letni poštenik Ivan Babnik iz Gorenje vasi. Na kolesu je peljal svojo 4letno hčerko Ivanko. Na cesti pa sta imela karambol z nekim voznikom, pri čemer sta oba padla na tla in dobila poškodbe po životu. Tudi 10letna Ana Andoljškova, hčerka delavca iz Ljubljane, je med vožnjo na kolesu padla in se potokila po glavi. Zdravniško pomoč so ponesrečenci dobili v splošni bolnišnici.

u— **S česnje je padel.** Kljub temu, da je že visoko poletje, ko smo na česnje prav za prav že pozabili, ponekod še vedno zori ta prvi sad. In kakor je stara navada, ima pri obranjanju česneja navadno prvo besedo mladina. Tudi 10letni sin posestnika Anton Mostar iz Šmarja si je dal opravka na česnji, pri tem pa je izgubil ravnotežje, padel z drevesa in si zlomil desnico. Zdravi se v ljubljanski splošni bolnišnici.

u— **Nesreče.** S steklom se je vrezala v levo 22letna šivilja Ivanka Linkova iz Ljubljane. 18letna hčerka posestnika Milka Galetova z Javora se je s koso vrezala v levo nogo. Desnico si je zlomil pri padcu 13letni sin posestnika Jože Istenič iz Gornjega Logatca. 43letni kotlar državnih železnic Janez Zalar iz Ljubljane je padel in si poškodoval levo nogo. Z odra je padel in dobil precej hude notranje poškodbe

26letni tehnik Alojz Pelikan iz Ljubljane. Popadljiv pes je ugriznil v levo in desno roko 10letnega sina šoferja Slavka Silija iz Ljubljane. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Z Gorenjskega

Smrt na bojišču. V hudih bojih na vzhodu so padli: podčastnik Martin Repinc in Rudolf Sterpensek iz Peč in dr. etn. k. Kristijan Sluga iz Korpi pri Polkistru. Nadalje je umrl v neki vojaški bolnišnici na vzhodu dr. Heidi Otto Laussegger iz Vrbe-Celovca, star 26 let. Na vzhodni fronti so padli še naslednji koroški rojaki: desetinik Ernest Voss iz Pliberka, vojak Franc Kraimer in desetinik Jurij Krajnc iz Lipja.

Bodoči železniški strokovnjaki. Predsednik železniške direkcije v Beljaku je pred dnevi povabil očete in matere gojenec železničarske šole v Beljaku na sestanek ter jih nato pogostil v jedilnici beljaškega Parkhotela. Ob tej priliki je obrazložil višji železniški svetnik Kos metode in cilje vzgoje železničarskega naraščaja. Mladim železničarjem se odpira najlepša bodočnost, kajti iz današnjih gojencev se bodo razvili strokovnjaki, ki bodo dobili tudi po vojni prvotno zaposlitev.

Predavanje o jugovzhodu. Nemška delovna fronta je v okviru prosvetnega društva pri Sv. Mohorju priredila predavanje stolnika Fritza o razmerah na jugovzhodu. Poslušalci so izvajanjem z zanimanjem sledili.

Gledališka sezona je zaključena. Poročilo smo že, da je koroško deželno gledališče v Celovcu te dni zaključilo igralsko sezono 1943-44. V zadnjih letih je ustanova razširila svoje delovanje tudi izven Celovca ter gojila poleg klasične tragedije tudi sodobne komade, komedije, ljudske igre ter opere in operete. Posebna gledališka skupina je prirejala gostovanja v manjših koroških krajih ter s tem pomagala krepiti nemško kulturno zavest v deželi.

Prireditve v Kranju. V Kranju so imeli te dni pester večer z dve uri trajajočim umetniškim sporedom. Nastopilo je več plešalk z dunajske Državne opere, še večjo pozornost pa so vzbujali trije Arrigoniji, ki so izvajali razne akrobatske vežbe.

Nove avtobusne proge v Celovcu. V Celovcu so zadnje čase razširili cestni promet z uvedbo novih avtobusov, ki so bistveno pripomogli k olajšanju prometa med Celovcem in okolišnimi kraji. Koroški listi pravijo, da je uvedba avtobusnih vozil v Celovcu dokaz za intenzivno delovanje občinske uprave, ki si tudi v petem letu vojne ne da vzeti pohude.

Protiletalske vežbe bodo imeli v Celovcu v dneh od 24. do 28. julija. K sodelovanju pri teh vajah je vabljeno vse celovsko prebivalstvo brez razlike stanu, ne glede na spol in starostno dobo.

V Beljaku so umrli: 24letni tapetnik Jože Boljanič, 41letni pleškarski pomočnik Franc Tavcar, 75letna vdova po upokojenec državnih železnic Katarina Vidmar, rojena Ogris, 30letni Ervin Mistelbacher, 75letni upokojenec Tomaž Osterman in 21letni pomožni delavec Anton Unterweger.

S štajerskega

Žensko delo na Spodnjem štajerskem. V ptujskem okrožju je bilo v minulih treh tednih več tečajev za ženske, v katerih so dobile napotke za vojno in drugo gospodinjstvo. Nekaj tečajev je bilo namenjenih mladim materam, kajti v ptujskem okrožju vzgajajo nad tisoč otrok v posebnih skupinah po načelih nemške ljudske skupnosti. Statistični podatki pravijo, da so žene ptujskega okrožja doslej žrtvovale 652.000 ur za javno blaginjo. Od tega odpade 190.000 ur za pomoč sosedom, 159

Naš novi roman!

V nedeljo 23. julija začnemo objavljati

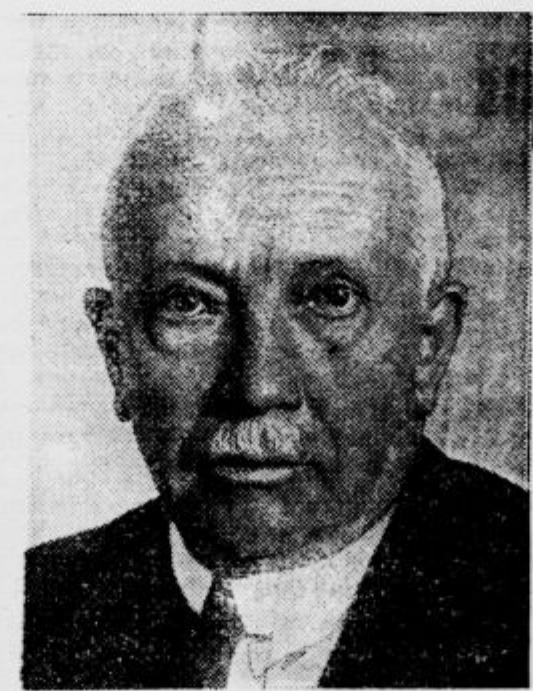
„Žena za stekleno steno“

izpod peresa Herberta Steinmanna

Junakinja romana je mlada gledališka igralka, ki postane središče nenavadnih dogodkov. Velika napetost, presenetljivi obrati dejanja in mična ljubezenska zgodba odlikujejo to delo. Nadaljni vrhlini sta izredno uspešna karakterizacija nastopajočih oseb in to, da je dejanje stisnjeno v kratko razdobje treh dni. Posebno bo tudi mikalo bralca, da ga vodi naš roman za kulise gledališča v manjšem mestu, ki ga slika avtor z ljubezno in dobrim poznanjem okolja.

Ne zamudite pričetka!

tekem 20 taktov strahotno disonanco na mojstrski način, dokler ne prenese odrešenja čudovit čist tizovok.



Kadar Strauss dirigira, preseneča sprva njegova stvarnost ali, skoraj bi dejal, dolgočasje. Sede daje le najpotrebnejše znake. Polagoma pa narašča njegova temperamentnost v skladu z dramatičnim dejanjem na odru. Kri mu stopi v glavo in rdečica se jasno odraža od belih las. Oči se mu zaiskrijo in se leskeče grozeče v fanatični odvsejnosti Z ogromnim zanosom potegne s seboj orkester in oder k nenadejanim uspehom.

NAROCITE SE NA ROMANE DK!

tisoč ur pa za pomoč pri poljskih delih. V zadnjem času so žene v ptujskem okrožju sešile 22.000 kosov oblek in perila s katerim bo pomagano prebivalstvu. V letošnjem letu so napekle 780.000 kg peciva, katerega so razposlale v tisočih omotih vojakom na bojišče. Poleg tega so prešli iz ptujskega okrožja vojaki v Celju 38.914 cigare in 3547 litrov vina.

Zborovanje v Celju. Dne 13. julija so imeli v Nemškem domu v Celju veliko zborovanje, katerega se je udeležilo celjsko prebivalstvo. Govorila sta skupinski vodja Wusser in prof. Schellhoss. Kakor v Celju, so se vršila zborovanja tudi v celjski okolici; teh sestankov se je udeležilo posebno mnogo ženstva. Z vseh zborovanj so se vračali zborovalci domov pokrepani z vero v zmago.

Ob zaključku šolskega leta je pozval okrožni vodja in deželni svetnik Fritz Bauer na sestanek v Ptuj učitelje in vzgojitelje svojega okrožja. Zahvalil se jim je, da so zastavili svoje sile za vzgojo mladine, pri čemer je priznal napore in uspehe. Višji vladni svetnik Karel Urrag je nato poročal o nalogah nemškega učitelja v narodno-socialistični državi. Kot otroci novega duha, je rekel, so spodnjestajski učitelji in učiteljice v vsakem oziru, zadostili svoji dolžnosti. V ptujskem okrožju je danes 51 ljudskih in poleg štirih višjih šol s skupno 398 razredi, katere je obiskovalo 9012 dečkov in 9364 deklic. Poucevalo je 41 učiteljev in 157 učiteljic, tako da pride povprečno na vsakega vzgojitelja sto otrok. Poleg šolskih predmetov so učitelji izvršila še celo vrsto drugih nalog. Vodili so mladino pri nabiranju kosti, papirja in odpadkov za obleke ter so nabrali 52.500 kg. Še posebej so se izkazali otroci ptujskega okrožja pri gojitvi sviloprejk.

Štajerski umetniki na praški razstavi. Nedavno so v Pragi imeli razstavo, ki je obsegala nad 3000 razstavljenih del. Na njej so bili zastopani tudi nekateri štajerski slikarji in kiparji, med njimi slikarja Franc Kek, Peter Oberhuber in kipar profesor Gösser.

Film o Dunkerquu ter o invaziji predvajalo te dni v mariborskem kinematografu Esplanade. Predstave, ki seznajajo gledalce s poskusi zaveznikov, da bi vdrl v evropsko celino, trajajo do nedelje.

Odlikovanje. Naidesetnik Janez Grebin iz mariborskega okrožja je bil odlikovan z železnim križcem 2. razreda z meči.

Dvanajsti otrok. V šmartnem ob Paldi so imeli slavnostno krst 12. otroka, ki se je rodil krajevemu skupinskemu voditelju Waldnerju. Starše je nagovoril v imenu okrožnega vodje odposlanec Dukar in mladi občan je bil krščen na ime Gottfried Rudolf. Dekliški zbor je ob krstni svečanosti prepeval pesmi.

Živinoreja na štajerskem. V zadnjih petih letih so bili doseženi na štajerskem prav lepi živinorejski uspehi. Oblastva so se potrudila, da so se izboljšale pasme, ki so za štajersko ozemlje primerne. Živali za poplmenjenje so dobavili iz krajev ob Muri, zlasti iz okolice Judenburga in St. Michaela. Od 1939 do 1943 je bilo na štajerskem prodanih 6043 plemenskih bikov in 996 plemenskih krav. K temu je treba prileti še 300 glav živine iz St. Vida ob Glini. Posledice izboljšanja živinoje so se pokazali že leta 1942. Lani uspehi niso bili tako ugodni, ker je suša uničila mnogo krme. Letos se obetajo boljši uspehi, ker bo predvidoma na razpolago več in boljše krme.

Smrtno zastrupljenje. 77letna Regina Schwindasackel iz graške okolice je pred tremi tedni padla ter se pri tem iahko poškodovala. Niti slutila ni, da bodo poškodbe povzročile hudo zastrupljenje, kateremu bo podlegla. Ko so se pojavili prvi znaki zastrupljenja, so Schwindasacklovo oddali na graško vseučiliško kliniko, kjer pa starke niso mogli več rešiti. Umrila je na posledicah zastrupljenja.

Nesreče. 46letni Janez Veba je pomočoma žpil kupico jedke kisline ter si s tem prizadel poškodbe v vratu. — 33letni Franc Gorican iz okolice Maribora je trčil s svojo cizo v avtobus ter je dobil notranje poškodbe. — 38letni Ferdinand Gorjup se je pri delu ponesrečil. 31letni mizar Anton Jurč iz Maribora se je s sekuro vsekal v desno nogo. 16letni Maks Rejec iz Selnice ob Dravi je padel s česnje in si zlomil desnico. 20letna Ana Štuberjeva je padla s česnje in si pretresla možgane. 39letna dinarica Terezija Koroščeva je padla s česnje ter si je poškodovala obe nogi. — 13letna Ana Vresnikova se je pri igri ranila s koso v desno nogo. — 26letna Cecilija Deutschmannova se je poškodovala pri delu. — 38letnemu mizarju Antonu Sojcu iz Studencev pri Mariboru je priletel železni drobec v desno oko. — Vsi se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Caruso

Četudi sta pojma ustvarjajočih in postavljaajočih umetnikov le dopolnili, naj se vendarle tudi tu spominjamo jveh genialnih mojstrov, ki sta mi veljala bolj kot ustvarjalca, nego kot izvajalca. Bila sta Caruso in Casals.

Casals je ravno igral redko zvajani Monnov koncert za violončelo in orkester. Filharmoniki smo ga spremljali. Popolnoma poduhovljen je sedel z zaprtimi očmi; njegova tehnika je bila popolnoma duhovna in brez vsakršne materialne teže. Vsi smo bili tako zavzeti, ko je igral sam svojo kadenco v koncertu, da je imel dirigent Schalk dokaj truda, da nas je iztrgal iz začaranosti in smo zaigrali nekaj zaključnih taktov.

Malokomu bo znano, kakšen izborni karikaturnist je bil Caruso. Kadar je prišel k vaji, ga je bilo le malo videti na odru. Njegovi partnerji in mi v orkestru smo vestno svirali in muzicirali; kadar pa je prišlo mesto, ki se mu je dirigentu na ljubo zdelo potrebno, da se prikaže, je tako storil za trenutek in pel s polnim glasom. Takoj nato pa je znova izginil za kuliso, kjer je nadaljeval z risanjem karikatur. Vedno je nosil s seboj malo skicirko in vsakdo si je želel, biti narisano od njegove roke. Karikiral je vsakega delavca, pa tudi vsakega dvornega pevca, če se mu je zdel le dovolj zanimiv. Jaz pa sem sedel v orkestru, zato nimam nobene risane spomina nanj, sicer bi se mu moj nos gotovo zdel ugoden predmet ovekovečenja.

Bil sem torej toliko srečen, da sem spoznal osebnosti, ki nosijo na sebi pečat nesmrtnosti. Dali so človeštvo najplemenitejše kar posejete, umetnost. Katti umetnost in narava sta človeške posesti, ki ju ne more uničiti nobena svetna oblast.

Emil Gerbac 60letnik

Jutri praznuje gosp. Emil Gerbac svojo 60letnico. Rodil se je v Ljubljani in je po učiteljski vadnici in maturi na realni stopil v službo veletrgovine Mayer & Comp., kjer je ostal v popolno zadovoljnost šest let. Potem je bil nameščen pri novoustanovljenem mestnem pogrebem zavodu. Vojna leta je preživel v Ljubljani, v začetku leta 1919. pa je bil poklican v Maribor, kjer je prevzel posle ravnatelja in računskega svetnika pri pogrebem zavodu. Mnogo je potoval; bil je v Londonu, Parizu in raznih mestih v Nemčiji in Avstriji. Leta 1941. je prišel v Ljubljano. Od družine in svojcev ima tu le še sestro gospo Ido, bivšo učiteljico in vlogo po višjem žel. uradniku.

V Mariboru je bil nad deset let baritonist v Devovem kvartetu, prijeten družabnik, poln samoniklega humorja. Z lepo pesmijo in šaljivo besedo je razvedril marsikatero družbo. Od težkih udarcev usode je zdaj zagrenjen in osamljen. Ob njegovi šestdesetletnici se ga bodo spomnili prijatelji in znanci kakor tudi še živeči maturantje iz leta 1904. Prijeten naj mu bo ta dan ob pesmi in topli besedi pri bolniški postelji na VII. oddelku splošne bolnišnice. Prijatelj! Emil, bodi srčno pozdravljen za svojo 60letnico z iskreno željo, da Te bo topla, sočutna beseda dvignila iz zagrenjenosti ob misli na našo lepo pesem, ki nikdar ne izžvepi.

Beleznica

KOLEDAR:

Sobota, 22. julija: Marija Magdalena.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Titanic.

Kino Slova: Kdo je oče?

Kino Union: Materina ljubezen.

Kino Moste: Stranpota.

DEZURNE LEKARNE:

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, Hočevar, Celovska cesta 62, Gartus, Moste-Zaloška cesta 47.

ZATEMNITVE

Je strogo obvezna od 22. do 4. ure.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota 22. julija ob 17.30: Marija Stuart. Red Sreda.

Zaključek dramske sezone 1943-44.

* **Friedrich Schiller:** »Marija Stuart«. Tragelija v petih dejanjih (sedmih slikah). S uporabo Cegnarjevega prevoda poslovenil Oton Zupančič. Osebe: Marija Stuart, škotska kraljica, jetnica na Angleškem — šaričeva; Elizabeta, angleška kraljica — Marija Vera; Robert Dudley, grof leicesterstski — Jan; Jurij Talbot, grof shrewsburyški — Debevec; Viljem Davison, državni tajnik — Lipah; Amija Paulet, vitež, Marijin čuvaj — Cesar; Mortimer, njegov stričnik — Bitenc; grof Aubespine, francoski poslanec — Verdonik; Okelli, Mortimerjev prijatelj — Korošec; Melvil, Marijin dvornik — Gregorin; Hana Kennedy, njena dojlja — Kraljeva; Margareta Kurl, njena hišna — Pugljeva; častnik telesne straže — Raztresen. Režiser: C. Debevec. Scena: arh. Rohrmann. Kostumi: D. Kačjerjeva. — Začetek ob 17.30.

OPERA

Sobota 22. julija ob 18: Paganini. Red Sobota, 23. julija, ob 17: »Carmena«. Izven. Cene od 40 lir navzdol.

* **F. Lehár:** »Paganini«. Opereta v treh dejanjih. Napisala P. Knepler in B. Jenbach. Prevajala: L. S. in V. U. Osebe: Marija Ana Eliza, kneginja lučuska — Mlejnikova; knez Felice Bacciocchi, njen soprog — Zupan; Nikolaj Paganini — B. Sancin; Bartucci, njegov impresario — Milinski; grof Hedouville, general v Napoleonovi armadi — Humer; markiz Glacom Pimpinelli, prvi kneginjin komornik — M. Sancin; grofica de Laplace, dvorna dama — Sancinova; Bela Giretti, primadona knežje opere — Barbičeva; Marko, Filip, Emanuel, vaščani — Planecki, Škabar, Langus; Julija, Anita, Foletto, Tofolo, grbec Bepo, tihotapec — Kačičeva. Japljeva, Jelinkar, Povše, Simondič; Corallina, lastnica prenočišča »Pri zarjaveli podkvi« — Zamejčeva; sobarica — Kačičeva; gostilničar — Gregorin; obredar — Marenek. Violinski solo: A. Dermalj. Godi se v začetku 19. stoletja v kneževini Luca. Dirigent: S. Hubad. Režiser: D. Zupan. Koreograf: P. Golovin. Scena: ing. E. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

TOREK, 25. JULIJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini; 7.10—9.00: Jutranji pozdrav, vmes od 7.30—7.40 poročila v nemščini; 9.00—9.10: Poročila v nemščini; 12.00—12.30: Opoldanski koncert; 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. Napoved sporeda; 12.45—14.00: Koncert glasbe za razvedrilo — Radijski orkester, vodi D. M. Sijance; 14.00—14.10: Poročila v nemščini; 14.10—15.00: Vsakemu nekaj; 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini; 17.15—18.00: Četudi poznano ni zelo, vendar zanimivo bo; 18.30—18.45: Pregled sportnih dogodkov (v nemščini in slovenščini); 18.45—19.00: Zdravniška ura — Ing. Hočevar Josip; Konserviranje živil; 19.00—19.30: Slovenska ljudska odaja; 19.30—19.45: Poročila v slovenščini; 19.45—20.00: Aktualno predavanje (prenos); 20.00—20.15: Poročila v nemščini; 20.15—21.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano; 21.00—22.00: Komorni koncert — Ljubljanski komorni trio in Jelka Stanič, violina, klavirska spremljava: M. Lipovšek; 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda; 22.15—23.00: Plesni orkester, vodi Marjan Vodopivec; 23.00—24.00: Prenos sporeda nemških radijskih postaj.

Ne pozabite vzeti v zaklonišče odeje, ker je prostor hladen in je potrebno včasih prebiti v njem precej časa.

Nespretnosti so oni, ki se smejejo tistim,

Pokrajinski obraz Normandije



Normandija ni pokrajinska, marveč zgodovinska enota. Deli se v enolično visoko ravnino iz krede v zgornjem delu ter v spremenljivo nize ležečo Spodnjo Normandijo. Slednja je nekakšen prehod od goratih predelov Bretagne k ploskovitemu ozemlju Severne Francije na vzhodu. Spremenljivi značaj dežele se očituje najmočnejše v obmoških predelih.

Od Calaisa do Le Havre se vleče naravno kakov s travo porasčen brazgotinasti zid.

skozi katerega so si izkopal strugo reke, ki se izliva v Rokavski preliv. Doline v teh predelih oklepajo ponekod naravnost visoke skale. Prav zaradi tega je tod okoli tako malo naravnih pristanšč, dočim je vse polno pristajališč za manjše ladje in ladjice.

Od St. Michela do Biskajkega zaliva prevladuje zopet popolnoma drugačna slika. Nabrežje je zelo sumo, njegove sestavine so iz granita in gnajsa. Kamenje vlepa pokrajino v mrčasn okvir, ki mu neprijetnost se povečava besno udarjanje valov v bregove. Od tod se proži v morje vse polno kopenskih jezikov in jezikov, med katerimi se voda globoko zajeda v zemljo. Ta zemeljska tvorba je tudi vpliva na prebivalstvo dežele, ki se je povsoli ribištvo. Bretagna je tipična dežela ribičev, njeno zaledje pa je skoro popolnoma neobdelano.

Obala Spodnje Normandije od Trouvillea do severovzhodne konice polotoka Cotentina je sestavljena iz skladov, ki izvirajo iz jurske dobe. Tu najdeš vse polno ilovice in nabrežja pada v terasah proti morju, posebno tam, kjer prevladujejo apnenčasti skladi.

Zato tod okoli tudi mrgoli čeri, ki štrijo iz morja.

Posebno mnogo jih je med izlivoma rek Orne ter Vire. Čeri se ponekod nižje od nabrežja in zato v sedanjih invazijskih vojni niso bile nikakoli ovira Anglomericancem, tako da so se lahko izkrali na obali s spivati in plitvimi čolni. Marsikdo se se morali poslužiti lestev, da so splezali na kopno. Čeri so nevarne morjeplovcem, ker leži med njimi plast sipkega peska, ki lahko zavede neizkušenega pomorščaka.

Vzhodno od Orne se začena visoko nabrežje Zgornje Normandije. Ponekod ga sicer obrobja še nizka obala, zlasti na zapadu Touquesa. Tudi od Vire dalje proti St. Vaustu se ponavljajo in deloma stopnjuje ta slika, ki seže tja do zaliva St. Michela. Na zapadni obali Cotentina so na mnogih mestih podobne razmere, ponekod pa se vlečejo dačev ven proti morju dolge dune, ki se izmenjujejo s skalovitimi in razdrapanim nabrežjem. Ta sestav nabrežja sli celotno ladje majhne tonaze, da se zasidrajo precej daleč od obale. Izjemno tvorijo le izliv rek Orne, Vire in Aure, ob katerih je

morje izjedlo široka ustja v celino.

zaradi česar se lahko ob njih ustavljajo tudi večje ladje.

Cela Spodnja Normandija zapadno od črte, ki jo lahko potegnemo od Isignyja čez Caen do Argentana pripada slično kakor Bretagna in Cornwall na drugi strani Rokavskega preliva k tako zvanemu armoričarskemu masivu. Ozemlje je sestavljeno iz skrilja, filita in gnajsa, kar povzroča, da se zemlja zdaj polagoma dviga, zdaj zopet upada v mirnih ritih. Posamezni granitni skladi tu in tam prekinajo to podobo. Tudi oba konca stebra Cotentinskega polotoka, utrjeni postojanki St. Martin in Barfleur, sta sestavljena iz granitnih skal. Zato se dviga severni del Normanskega polotoka mestoma 200 m visoko. Toda že »vrat« Cotentina pri Carentanu in Lessayu doseže največ 30 m višine. Severovzhodni jezik Cotentina pri St. Martinu pa naglo pada

proti morju. Slednjič dobi severovzhodni del polotoka pri Barfleuru mirnejše oblike. Na južni strani Bayeuxa leži pokrajina Bocage, ki pomeni Francozno oznako za »vojvratno podobo« dežele.

Bocage pomeni toliko kakor skupina travnikov, pašnikov in polj v pestri medsebojni menjavi.

Tej pokrajini daje značilno podobo grmičevje vseh vrst, vmes pa uspeva jagodičje, med katerim rasejo tu pa tam posamezni topoli in bresti. Pokrajina se zdi, če jo pogledaš iz daljave, kakor zaključena gozd, iz katerega tu pa tam kuka zvonik vaške cerkvice. Kmetije so zavarovane z živimi mejami, ki ne dajejo zavetja le živini na paš, ampak varujejo tudi hše in gospodarska poslopja pred viharji z Atlantika. Zivina se tod okoli leto in dan pase na prostem. Vsaka njivica je obložena s kamenito ograjo in se zdi kakor obzidana. Na rodovitni ravnici med Orno in Divosom se širijo žitna polja, na katerih imajo konji od maja do julija prav izdatno pašo.

Nasejenost odgovarja pojmu »bocage«. Vasice so raztresene, hše se ne držijo skupaj, izjemni nekaj krajev v bližini Caena. Gospodarska poslopja se izgubljajo v morju sadovnjakov. Strehe hšev v teh naseljih so večinoma krite s slamo. Sele proti severu jame prevladovati kamen pri zgradbah, ki so pozidane iz težkih granitnih kvadratov.

Spodnja Normandija je zelena dežela, kjer zavzemajo tri četrtine površine pašniki in travniki. Kmetijstvo je tukaj podrejenega pomena, če izvajamo področje pri Caenu.

Klimatične razmere usposablja jo ta del Normandije za izrazito živinorejsko deželo

in njeni kraji so svetovno znani po domačih konjih, katere je cenil že Ludvik XIV. zaradi njihove hladnokrvnosti.

Cisto drugačno sliko nudi kredna visoka ravnina Zgornje Normandije. Tri kraji so siromašni z vodo in zavoljo tega niso primerni za živinorejo. Prebivalstvo je iz tega izvajalo posledice in se je oprijelo kmetovanja. Kamor se ozre oko, povsod vidiš kakor miza ravna polja, ravne ceste in neskončno dolge drevedore. Samo doline so globoke in strme. Reke tečejo od mirno po svojih strugah, njih nabrežja so porasčena z drevesi, med katerimi klopčajo mlini. Vasice in mesta, gradovi in razvaline, vse to navdaja oko z istimi podobami. Seina pri Rouenu pa je že pod vplivom morja.

Zgornja Normandija ima v svoji splošni podobi marsikakšno značilno skupnost z Nizozemsko, kajti tudi tukaj je vse polno prekopov, jezov in zatvornic in ozemlje se zdi mestoma kot šahovska deska, tako je prepreženo s kanali, po katerih odteka voda, da je manj vlage. Normandija je že od najstarejših časov obiljena, kar velja posebno za kraje v okolici Caena. Iz kamene dobe se je ohranilo mnogo spomenov, ki so jih domačini oddali v muzeje.

Posebnost Normandije je, da je ta dežela tako rekoč brez mest.

Rouen, stara prestolnica Normandije je pozidana tam, kjer omogočajo nekateri otoki prehod čez reko. Ta kraj lahko smatramo za zadnje otoško mesto ob Seini. Kljub temu, da je Rouen tudi pristaniško mesto, se tu lahko zasidrajo le srednje veliki parniki, zaradi česar velja za tipično prekvalidnišče tovarov, predvsem za premog. Seveda je imel Marseille, ki je bil na glasu drugega največjega francoskega pristaniškega mesta, neprimerno večji promet.

Že v 16. stoletju so Francozi spoznali, da Rouen ni sposoben za preureditev v veliko pristanišče. Zaradi tega so zgradili pred njim na primernejšem prostoru umetno pristanišče, to je Le Havre. Seveda je

bilo treba ogromnega dela, preden so bile urejene vse pristaniške naprave. Tudi v denarnem pogledu je zahtevala zgraditev Le Havre velike izdatke. Mesto je bilo pred vojno največje uvozno pristanišče Francije za kavo, kakao, kovine in petrolej. Od zaledja pa je tudi to mesto skoraj popolnoma, odrezano. Do prve svetovne vojne je bil Le Havre zvezan s Parizom samo z enotirno železnico.

Caen, prestolnica nižje Normandije, je že od nekdaj tekmovala z Rouenom ter je oja zlasti v starejši dobi

kulturno središče dežele.

Tu se je porodil normanski slog ter s svojim pohodom leta 1066 vtisnil svoj pečat vsemu britskemu otoku. Iz Caena so celo odvažali kamenje preko Rokavskega preliva. Obe stari katedrali v Caenu tvorita z drugimi normanskimi zgradbami: svojevrstno umetnostne spomenike. V novejši dobi je postal Caen zaradi izkoriščanja bližnjih rudnikov tudi industrijsko mesto, njegovo pristanišče je bilo izboljšano in so do njega prihajale tudi manjše ladje, ki so pospeševale promet med Francijo in Anglijo.

SPORT

S čolni po vodah

Gotovo zdaj niso časi takšni, da bi mogli govoriti o sportnem razmahu v velikem, še manj pa so sedanjih dnevi prikladni, da bi uvajali kaj novega na tem torišču ali skušali iz onega malega, kar smo pri nas doma že poznali iz te ali one manj udomečene športne zvrsti, utvarjati kaj večjega, trajnejšega in solidnejšega. Toda juljski dnevi so le postali vroči kakor treba in morda že zato nam tu ali tam misli nehoté uhajajo v prsto naravo in pod božje sonce, predvsem pa tja na zelene bregove naših vod, kjer je v teh juljskih dnevih nepopisno lepo. Ne samo tedaj, kadar si v hladnih valovih hladno telo, temveč prav tako, kadar v čolnih ali kajakah drsimo po vodni gladini in uživamo sonce, zrak, tišino, stvarstvo sploh...

Čeprav zdaj vse to ni tako lahko izvedljivo, pa vendar ni nedosegljivo. Kdor je voljan in odločen dovolj, mu pot do kratkega odmora na vodi ali ob njej ni zaprta. Če ima čoln ali kajak, bo lahko užival nespremenjeno kakor včasih, ne samo moški, temveč tudi ženska. Kaj posebno slednja?

Veslanje in čolnarenje je za žensko dragoceno sredstvo za krepitev telesa; če že vsaka športna panoga dviga voljo in odločnost v človeku, ju še prav posebno šport na vodi. To velja najbolj za čoln, ki daje mesta le posamezniku, v katerem mora sam premagovati vse težave in ovire, zdaj zaradi nasprotnega vetra, zdaj zaradi brzic ali skalnatih tal ali drugačnih zaprek. Odločnost, korajžje in vztrajnost, vse, kar je treba pokazati v borbi z naravo, vzame športnik z vode s seboj v vsakdanje življenje, kjer mu daje mnoge koristi. Pa tudi notranji dobrič, ki je združen s povezanostjo z naravo, ni nepomemben. Kdor je poskušal užitek celodnevni ali celo večdnevni izletov s kajaki ali čolni, jih bo gotovo rad zamenjal z vsakim bivanjem po dolgočasnih letoviščih, ki so mnogokje in mnogokaj prirojena vse drugo, samo ne na nepriljubljeno in zdravo življenje obiskovalcev.

Sport v čolnu je v nadaljnjem tesno povezan s plavanjem, najbolj zdravo športno panogo v poletnem času. Čeprav nobenemu veslaču ali kajakušarju ni treba znati plavati tako, da bi podiral rekorde, je vendarle neobhodno potrebno, da je v vodi toliko spreten, da si pri morebitnih »kozolcih« s svojim vozilom lahko sam pomaga do brega in na kopno. Kopanje in plavanje sta po bistvu veslaškega ali kajakaškega športa pač najboljša izpopolnitev dveh športnih panog. Seveda pa je med čolnarji tudi mnogo takih, ki ob določenih dnevih dobah — bodisi zjutraj ali zvečer — združujejo s svojim glavnim športnim zanimanjem tudi telovadbo in razne igre z žogo. Kolikor si pri tem ne krepijo vseh telesnih delov toliko lahko to še v posebnem nadoknadajo pri veslanju — posebno na regatah ali vznajah proti vodi.

Najlepša stran kajakaškega športa — in športa s čolni sploh — pa je ta, da je v tej športni panogi najlažje gojiti šport skupno, predvsem v družini, ali pa tudi v manjših ali večjih skupinah. Ta zdravi šport veže tako ljudi tudi izven doma ali urada ali tovarne in tako spet pripomore, da se ljudje še bolj zavedajo medsebojne navezanosti ne samo, kadar jih šport potegne s seboj v naravo, temveč tudi tedaj, kadar jih življenje postavlja pred najtežje naloge. In takih je v teh časih dovolj in zato je šport danes — spet eden dokazov več — morda še bolj koristen kakor je bil v dobrih starih časih!

Vstopnic, ki so bile rezervirane za prav posebne »gostje«. S temi vstopnicami sem p-hitel nazaj. Pri vstopu me je nestrpno čakal. Dejal sem: »Fifto noter!« in ko smo vstopili, nas je sestorec nepot obnih ljudi začudeno pogledal. Nasmešnil sem se nedolžno kakor angel in veli: »Ah, imamo srečo! Gospoda je tu!« Čemu smo se vrnili? Takoj vam p-pojem: našim ljubim šestim gostem sem prikazal za zaključek tega dneva dve kinematografske vstopnice. Če pohitite pridete še pravočasno!

Komaj so stari ljudje slišali o kinu, so sekičili kakor podlasec pokonci. Pograbili so karte in že jih ni bilo več.

Čestitali so mi zavoljo izborne domišljice, ki sem jo tako hitro uredil. Mahnili sem z roko: »Nikar! Zahvaliti se morate ljubim blaginjičarki v kinematografu!«

Potem smo sedli k večerji. Tedaj, sredi najboljših jedi, se je sestorec starih ljudi znova prikazal.

Vzelo nam je besedo, medtem ko je prijateljica Hermina me matere dejala s svojim basovskim glasom: »Ah, tisti smo bili že vsi vidi, nekateri celo že d-krat! Tako smo vstopnice enostavno prodali, in sicer s poštnim pribitkom, se razume! Sedaj smo vsi spet tu. In tako lačni smo, tako lačni!«

»Da, takooooo lačni!« je pritrdilo ostalih pet glasov.

Iz Trsta

Smrtna kosa, v Trstu so umrli: 70letna Amalija Peric-Slajmer, 76letna Jožefina Keirkoč, 67letna Avgusta Brumat, 69letni Jožef Godac, 16letni Bruno Klavc, 57letni Anton Zlobec, 64letna Marija Paljaga, 59letna Antonia Mahor, 69letni Hermenegild Poduje, 31letni Jožef Kravanja, 20letna Zofija Jakopic, 15letna Helda Selan, 40letna Melita Nardin, 54letni Karel Jansek, 9letna Albina Orel, 64letna Amelija Zabec, 74letni Ivan Posega, 35letni Rudolf Gnezda, 41letna Alojzija Macarol-Bačar, 64letna Rozalija Renčelj vd. Zuljevič, 61letna Remigija Rusin-Petejan, 68letni Jože Petejan, 76letni Franc Gregorovič, 74letna Rozalija Jurisjevič-Neffat, 46letni Evgen Pregarc, 61letna Frančiška Zilič, 48letna Pavia Jurjevč-Gorjup in 78letna Elvira Bril.

Himen. Te dn so se poročili v Trstu: mehanik Emil Marzari in gospojinja Van. da Detela, električar Bruno Bravko in silvilja Norma Marin, mehanik Zvonimir Pislak in gospojinja Julijana Kumar, mehanik Rihard Šuman in gospojin的角度 Santa Kocijančič vd. Sinčič.

Ljudsko gibanje. Dne 18. julija je bilo v Trstu 8 rojstev, 23 smrtnih primerov in 11 porok.

Koncerti vojaške godbe po tržaških oblatih. Na pobudo prosvetnega urada za delavce pri Vrhovnem komisariju je priredila vojaška godba vrsto koncertov po tržaških oblatih in oblatih tržaške pokrajine.

Razdeljevanje paradiznikove mezge. Prehranjevalno ravnanstvo v Trstu objavlja, da prejmejo potrošniki občin Trst, Tržič, Gračevo, Milje in Dolina po 200 gramov paradiznikove mezge, če je mezga dvostrano koncentrirana, in po 100 gr. če je šestkratno.

Umetnostna razstava slikarja Čer je bila odprta te dni v prostorih Michelazijeve umetnostne galerije v Trstu.

Deček je utonil. Sestletni Emil Mantuani se je verjetno šel kopat pa je utonil. Morje je napravilo dečkovo truplo, ki je bilo prepeljano v nrtvašnico.

Ponesrečenel. Na levici se je ranil med delom 38letni I. Vaniglio, 78letna gospojin角度 Hermine Kramar iz Telovadne ulice 46 si je pri padcu zlomila levo nogo. 18letni kolar Otel Kocijan iz ulice Canova 15 se je pri padcu ranil na levici. 31letni pomorški kapitan Simon Lazarini iz Sv. Križa je padel v podpalube in obelžal s številnimi poškodbami. Njegovo stanje je zelo resno. Avto je povozil 66letnega Iva. na Mezina iz ulice Sv. Marka 45, ki ima poškodbe po kolenih in levici. Ponesrečenec se zdravi v tržaški bolnišnici.

Pozor pred umorilci v tržaških tramvajih. Na avtobusnih prečah 1, 6 in 11 so postali potniki večkrat žrtve tatinskih umorilcev, ki so številnim osebam izmaknili listnice in denarnice. Potujoče občinstvo se opozarja, naj bo med vožnjo v tramvajih previdno in naj pazi na vsakega sumljivca.

Tatovi po tržaških stanovanjih. Drzni tatinski zločinci so ukradli 51letnemu R. Fiorenčisu iz Telovadne ulice 2 kg masti, 20 jajc, obleko in nekaj gotovine. Skupna škoda znaša nad 7000 lir. Iz stanovanja Antonija Cherubinija pa so odnesli nekaj obleke, za 20 m jermenja in druge predmete. Cherubini je oškodovan za 5000 lir. Tržaška policija poizveduje za storilci.

Iz Gorice

Oddaja žita v zbiralnice je v polnem teku. Tako poročajo iz Krmina, Romansa, Zagrada, Gradišča ob Soči, ter Dolenjega in Dobrovega v Brdih. Cene so sledeče: žito 350 lir za metrski stot, rž 280 lir, ječmen 250 lir in koruza 250 lir za metrski stot.

Potrjeni občinski proračuni. Gorški deželni odbor je na svoji zadnji seji potrdil občinske proračune občin Breginji, Dornberg, Renče Grgar in Črni vrh nad Idrijo.

Slovenska predstava v Gorici. V kratkem bo v Gorici posebna slovenska predstava. Uprizorili bodo Smetanovo »Prodano nevesto«.

Služba božja tudi pri Sv. Ivanu. Na novo je uvedena slovenska služba božja ob 10. v cerkvi sv. Ivana, podružnični cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Tatovi v delavnici. Tatinska družina se je pojavila v Crocetijski delavnici v svetogorski ulici. Zadolgoviti so se morali s kolosom, ki so ga odpeljali. Croceti je oškodovan za 4000 lir.

V zakonišču najmlajši odstopijo sedeže strešnih, zdravi botnikom in moški ženam. saj to je eno osnovnih pravil dobre vzgoje! V zakonišču naj bo obnašanje posameznika še bolj pazljivo, ker so ljudje nervozni in nesrpni. Vedno misli na to, da ne storiš svojemu bližnjemu ničesar, kar ne bi bilo povšeči Tebi samemu! — Vpitje, sprehajanje, prerivanje, neumnostne šale ne spadajo v zakonišče.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO SLOGA Tel. 27-30

Dve uri prijetnega razvedrila! Najlepša vaška burka!

KDO JE OČE?

V glavnih vlogah: Ilse Werner, Roma Baha, Hans Stieve, Theodor Danegger, Reppo Brem in drugi odlični umetniki

Predstave ob 16. in 19. uri

KINO UNION Telefon 22-21

Pretrjesljiva življenjska slika o ljubeči, požrtvovalni in za srečo svojih otrok boreči se materi

MATERINA LJUBEZEN

Käthe Dorsch, Hans Holt, Hans Hotter, Wolf Albach Retty, Traudl Stark, Paul Hörbiger

Predstave ob 17. in 19.15 uri

TITANIC

Katastrofa, ob kateri je obnemela svetovna javnost

Igralci: E. F. Führlinger, Eilfriede Datzig in Sybille Schmitz

Predstave ob 16. in 19. uri

Mali oglasi

Službe išče

MESTO NATAKARICE začetnice ali podobno iscem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Natakari« 18395-1

Službo dobi

HLAPCA za malo živine in lajla za poljska dela sprejemam. Dobra hrana in plača. Naslov v ogl. odd. Jutra 18137-1a

SLUŽKINJO prido in pošteno sprejemam. Naslov v ogl. odd. Jutra 18136-1a

PRODAJALKA z dolgo prakso v trgovini mešnega blaga, za temne dobi takoj službo pod boljšimi pogoji. Naslov v ogl. odd. Jutra 18276-1a

BRIVSKEGA pomočnika sprejema. Takoj M. odskrajšek. Sv. Petra c. 12. 18145-1a

BRIV. POMOČNIKA in fizikalno vajenico, sprejemam. Naslov v ogl. odd. Jutra 18106-1a

KUHARICO samostojno in služnjo, za katero sprejemam. Vprašati trgovino Javornik. Volfova ul. 12. 18004-1a

POSTREZNIKO prido in pošteno sprejemam. Naslov v ogl. odd. Jutra 18290-1a

Zasluzila

DOBER ZASLUZEK nudi prodaja novega artikla. Primerno za moške in ženske. Naslov v ogl. odd. Jutra 18283-3

Prodajam

BLAGO za moško obleko z vso podlogo zamenjam za žensko kolo. Jumnik, Cesta na Rožnik 9. 18370-6

RABLJENE CVETICE knjižarni in prodajni, zamenjam za večje in manjše vile, klavir, vojnjakova 4. 17914-6

SPECIALNO OLJE in kremo za sončenje, dobje v Drogeriji Emma, na IV. Kanc. Nebotičnik. 16634-6

ROKE hrupne in razpokane, v glavnem zopet dobje v Drogeriji Emma, na IV. Kanc. Nebotičnik. 16633-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žensko KOLO napredaj. Ciglarjeva 10. Moste. 18243-6

PRODAJAM 33 oledre, dobro razvite. Ogljed Ob Ljubljani št. 71. 18448-6

2 SPOKITNI KOLESKI in trikotni nosilnost 400 kg. stanju. Vse v rokem stanju z novimi gumami. Ogljed Ob Ljubljani št. 15. 18447-6

GOJZERICE moške št. 44 prav do bro ohranjene, prodam. Ogljed dnevno od 12. Naslov v ogl. odd. Jutra 18359-6

Moško in žens